

Camí Ral⁵⁸

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Setembre de 2024 número 58

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons
Edita: Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura
Àngel Guimerà, 8, 08289 Copons, Anoia, Tel. 938 090 000 Fax: 938 090 013
Correu electrònic: cblt.camiral@copons.cat
Disseny i maquetat: espaiGràfic, Igualada
Dipòsit legal: B- 7571 -96
Tiratge: 200 exemplars

Publicació periòdica
Imatge portada: Alliums **Foto:** Iris Muñoz Gómez
Consell Editorial: Maria Gràcia Carreras Verdaguer, Elisenda Mercadal Segura i Núria Pons Torrents
Amb la col·laboració de Teresa Múnera Pascual i Martina Muñoz Mercadal

Sumari

- 3 Què s'està fent...
- 6 Evitem l'incivisme. Per un Copons solidari?
- 7 Excepcionalitat per sequera
- 8 Copons celebra una expansió cultural amb gran diversitat d'espectacles
- 9 Cases grans
El Retaule del Flautista
- 10 L'aprofitament del bosc: la carbonera al primer quart del segle XIX
- 12 L'artesanía de qualitat tornarà a l'octubre
- 13 La nit de les ànimes
La sinergia de dos projectes
- 14 Copons de Festa
- 15 Copons Band
- 16 Flors vermelles al balcó tot l'any (les meves primeres caramelles)
- 17 Grup de Marxa Nòrdica
- 18 La gent gran gaudeix d'una setmana de propostes lúdiques i culturals
- 19 Festa de Sant Pere de Copons
- 20 Bastoners
- 21 Biketrial a Coppns
I tu què ens recomanes? - Anna Roig Ripoll
- 22 Resum de fets, activitats i actes de gener a juny de 2024
- 23 Jordi Rodellar Fustero. Una afició: conèixer els ocells del nostre entorn
- 24 L'abellerol comú
- 26 La cadira d'oficina
Les 7 diferències
- 27 Transports i telèfons d'interès

Què s'està fent...

Actuacions municipals finançades per la Diputació de Barcelona

En l'exercici 2024, l'Ajuntament de Copons ha presentat 64 peticions de subvenció a la Diputació de Barcelona, en el marc del catàleg general de serveis, per un import total de 284.313,91 €, amb un pressupost total de les accions valorat en 322.598,81 €. Finalment, s'han rebut ajuts per a 56 actuacions per un import de 186.575,22 €, cosa que suposa un increment del 30% respecte l'any anterior.

Dels 56 recursos atorgats, 9 corresponen a fons de prestació de tramitació automàtica, és a dir que la Diputació atorga directament tenint en compte les característiques del municipi com la població, l'extensió, etc.

Aquests recursos es destinen a finançar serveis bàsics com benestar social, educació, festes, plans d'ocupació o esport.

La resta correspon a projectes i peticions específiques de les diferents àrees de l'Ajuntament. Podem destacar el suport per a l'arranjament d'habitatges propis, mesures de seguretat viària urbana, qualitat de l'aigua de la piscina municipal, suport en l'àmbit de la cultura per dur a terme activitats diferents com ara el festival Som Riures, la Nit de les Ànimes o la Copons Band.

També es dediquen recursos a polítiques d'educació ambiental i projectes per a la millora energètica del poble.

Recursos tècnics del Catàleg

Pel què fa al catàleg del present exercici, cal esmentar una sèrie d'actuacions de gran importància que s'han sol·licitat i obtingut com a atorgament tècnic. Això vol dir que la pròpia Diputació de Barcelona contracta una empresa especialitzada o realitza els treballs directament, facilitant a l'Ajuntament el producte acabat. En aquest àmbit, destaquen les següents actuacions:

- Redacció del Pla de prevenció d'incendis per a cinc anys.
- Eina de gestió i seguiment de les activitats econòmiques del poble (GIA).
- Redacció del projecte executiu per a una instal·lació fotovoltaica d'autoconsum, valorat en 3.300,00 €.
- Programa d'educació i participació ambiental, valorat en 5.000,00 €.
- Suport en la gestió de l'amiant.
- Redacció del projecte executiu per a la reparació del pont de Sant Pere de Copons.
- Estudi per a la creació de productes turístics estratègics.
- Gestió de les analítiques de l'aigua de les fonts.
- Redacció del Pla intern d'igualtat de gènere de l'Ajuntament.
- Estudi tècnic i d'equipament escènic de la Sala Polivalent.
- Estudi històric i documental de les mines d'aigua de la Vila de Copons.

Aquestes actuacions són fonamentals per al desenvolupament i la millora del nostre municipi, garantint una gestió eficient i sostenible dels recursos.

Actuacions de millora ambiental i mitigació del canvi climàtic

Aquest mes de juny s'ha rebut la proposta de resolució de les subvencions corresponents als projectes que es van redactar i sol·licitar a finals de l'any 2023, obtenint finançament per a dos projectes destacats.

El primer projecte consisteix en la creació de tres zones d'ombreat artificial com a refugi climàtic a la plaça Ramon Godó, al pati de l'escola Quatre Vents i a l'esplanada davant del bar de la piscina. La inversió total és de 30.199,18 €, amb una subvenció atorgada pel Departament d'Acció Climàtica de la Generalitat de Catalunya de 28.689,22 €.

El segon projecte es refereix a actuacions de millora de la xarxa d'aigües municipal, incloent la compra de dues noves bombes d'aigua pel bombeig des del pou de la piscina i el bombeig per al reg dels horts, així com una actuació llargament esperada que és la impermeabilització de la bassa de dalt. Aquestes accions tenen una inversió de 310.415,93 € i reben un ajut de 294.895,13 €.

Actuacions de millora de la xarxa d'aigua

Durant l'exercici actual s'ha previst una inversió de 167.728,05 € en la xarxa d'aigua, la qual cosa es traduirà en una millora de les canonades de distribució al nucli, així com a la xarxa de Sant Pere i les masies. També es procedirà a l'adequació del dipòsit de la mina de Bona Mossa, la millora de la sectorització i la regulació de pressió, així com el telecontrol i la telelectura de la xarxa per tal d'automatitzar processos i millorar el servei. Aquesta inversió serà sufragada al 98% per l'Agència Catalana de l'Aigua.

Les actuacions de millora previstes es poden resumir en el següent quadre:

ACTUACIONS DE MILLORA DE L'ABASTAMENT A LA XARXA D'AIGUA	PRESSUPOST	SUBVENCIÓ
Adequació del Dipòsit de la Mina de Bona Mossa	21.845,01 €	21.845,01 €
Millora en la sectorització i regulació de pressió a la xarxa de Copons	12.094,71 €	10.000,00 €
Millora de la xarxa d'aigua en Baixa fase I ACA	167.728,06 €	165.793,86 €
Impermeabilització de la Bassa de Copons i millora al pou i bombes	107.465,00 €	102.091,75 €
Millora de la xarxa d'aigua en Baixa fase II Mitigació canvi climàtic	202.950,14 €	192.802,63 €
Programa específic Diputació millora xarxes aigua 24-27 (per determinar)	19.549,67 €	100.000,00 €
Total	531.632,59 €	592.533,25 €

Aquestes actuacions són essencials per garantir una gestió eficient i sostenible dels recursos hídrics del municipi.

Pla de prevenció d'incendis 2025-2030

El passat 6 de juny, el Diputat de Prevenció d'Incendis de la Diputació de Barcelona va visitar Copons i es va reunir amb l'Alcalde per lliurar el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de Copons per als propers cinc anys. Aquest Pla inclou les inversions previstes per al manteniment dels camins prioritaris del terme municipal, els punts d'aigua, les basses contra incendis i la seva senyalització. També contempla un seguit de mesures destinades a reduir les causes dels incendis, limitar-ne els efectes i facilitar-ne l'extinció.

El Pla preveu una inversió de 73.762,50 € en cinc anys, amb un pressupost de 35.404,40 € destinat al manteniment dels elements que el conformen. L'execució del Pla es farà anualment amb el suport econòmic de la Diputació de Barcelona.

Cal esmentar també que s'està redactant el document tècnic per avançar l'actuació "Arranjament del camí de la Solana de Bargués a Montfalcó", prevista inicialment per al 2027 però que es preveu executar el 2025, amb una inversió de 16.000,00 €.

Conveni pel manteniment de la Depuradora del nucli de Sant Pere

Després de quatre anys intentant legalitzar la depuradora de Sant Pere de Copons i corregir les mancances trobades en la seva construcció, finalment l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i l'Ajuntament de Copons han subscrit un conveni de col·laboració pel manteniment de la mateixa, amb un import de 15.113,00 € anuals.

La depuradora, de tipus biotrit, que dona servei a aquest petit nucli, s'ha sotmès a un procés d'actualització i legalització per tal de ser homologada per l'ACA i obtenir els permisos d'abocament corresponents. Aquest procés ha estat impulsat pels serveis tècnics municipals i ha culminat amb l'aprovació del conveni de manteniment.

S'ha contractat l'empresa Aigua de Rigat, S. A., que també és la concessionària del servei d'aigües i clavegueram del municipi.

L'EDAR de Copons (Estació Depuradora d'Aigües Residuals) més a prop

Un dels principals objectius d'aquest equip de govern ha estat aconseguir la construcció d'una depuradora per al municipi, una demanda recurrent durant la darrera legislatura. L'any 2019 es va iniciar tot el procés amb l'ACA, manifestant la voluntat de l'Ajuntament de Copons de dur a terme el projecte com a administració actuant i sol·licitant el suport per finançar la redacció del projecte (23/10/2019).

Els serveis tècnics municipals van començar amb l'encàrrec del PROJECTE PER A LA CONSTRUCCIÓ D'UNA ESTACIÓ DEPURADORA PEL MUNICIPI DE COPONS AMB TECNOLOGIA DE DEPURACIÓ PER BIODISC

- Realització del projecte amb sistema de depuració per BIODISC.
- Elaboració de plànols dels apartats descrits anteriorment.
- Còpies de cada memòria tècnica, plànols i esquemes.
- Lliurament en format informàtic (ACAD i PDF).

- Estat d'amidaments i pressupost amb banc de preus oficial.
- Plec de condicions.
- Estudi de seguretat i salut laboral.
- Tràmits i gestions, reunions, desplaçaments.
- Estudis previs i anàlisi d'alternatives.
- Gestions amb la companyia Endesa per a la connexió elèctrica.

En aquests moments, després de diverses reunions, s'ha establert un calendari que ha de culminar amb la construcció d'aquest equipament en un termini de tres anys. El termini fixat inclou la redacció del projecte executiu per part de l'Àrea de Planificació de l'ACA, aprofitant l'estudi previ redactat per l'enginyer de l'Ajuntament, la contractació dels treballs, la formalització de les expropiacions si escau i la posada en funcionament.

L'actuació es troba dins la planificació prioritària 2022-2027 de l'Agència Catalana de l'Aigua i s'executarà tan aviat com sigui possible amb l'encàrrec a l'àrea d'execució de l'ACA per redactar el projecte definitiu i contractació d'obra.

L'aigua provinent de la Llosa del Cavall arribarà a Copons

El passat mes de març es va aprovar i signar un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Copons i l'empresa pública Aigües Ter Llobregat per a l'execució de les obres de connexió de la canonada d'aigua en alta, gestionada per aquest organisme, a la xarxa municipal. Aquest projecte és de gran importància per a la comunitat, ja que garantirà un subministrament d'aigua segur i fiable per als residents de Copons, especialment en un context de canvi climàtic i escassetat de recursos hídrics.

Les obres es van adjudicar per emergència a causa de l'estat de sequera que pateix el país, una situació que ha afectat greument les reserves d'aigua i ha fet imprescindible la presa de mesures ràpides i efectives. La connexió de la nova canonada permetrà una millor gestió dels recursos hídrics i assegurarà que tots els habitants tinguin accés a aigua de qualitat. Els treballs estan programats per dur-se a terme durant el mes de juny i s'espera que finalitzin sense retards per minimitzar els inconvenients per a la població local. El cost per a l'Ajuntament serà de 26.616,06 €, una inversió necessària per garantir la sostenibilitat del subministrament d'aigua a llarg termini.

Quan la connexió sigui una realitat, tot el terme municipal de Copons, incloent-hi el nucli de Sant Pere i les masies disseminades, podran gaudir d'aigua potable sanitàriament correcta i lliure de nitrats. Això suposarà una millora significativa per a la salut pública i la qualitat de vida dels residents, ja que l'aigua que rebran complirà amb tots els estàndards sanitaris i de seguretat. A més, aquesta iniciativa reflecteix el compromís de l'Ajuntament de Copons amb la protecció del medi ambient i la promoció d'un ús sostenible dels recursos naturals.

Programa d'Arranjament de Camins

A més dels treballs anuals establerts en el Pla de Prevenció d'Incendis per als camins municipals, enguany l'Ajuntament de Copons ha estat beneficiari d'un ajut plurianual de la Diputació de Barcelona per un import total de 200.000 €, distribuïts en quatre anualitats.

Actualment s'està treballant en la redacció del document tècnic per destinar 50.000 € al present exercici 2024. Aquest finançament permetrà la realització de diverses actuacions de manteniment i millora dels camins municipals, amb l'objectiu de garantir la seguretat i l'accessibilitat per als residents i visitants del municipi.

El programa inclourà intervencions com l'adequació i reparació del

ferm, la millora del drenatge per prevenir inundacions, la senyalització adequada per facilitar la navegació i altres mesures que contribuïran a la preservació del medi ambient i a la reducció del risc d'incendis.

Aquestes actuacions no només milloraran la infraestructura dels camins, sinó que també fomentaran l'ús sostenible dels recursos naturals del municipi i promouran una convivència més segura i còmoda per a tots els usuaris.

El finançament rebut per activitats i inversions de la Diputació de Barcelona per l'exercici 2024 i següents es podria resumir en el següent quadre.

Diputació de Barcelona		Xarxa de Governos Locals. Resum imports aprovats				
Ajuntament de Copons						
2024-2027		2020-2023		2016-2019		
Cartera Instrum...	Tipologia	(Assistència De...)				
		Total		2024		
Total		445.329,44		445.329,44		
Programa general d'inversions		193.503,82		193.503,82		
Programes sectorials		193.503,82		193.503,82		
Catàleg		222.087,44		222.087,44		
Ajuts econòmics		181.823,69		181.823,69		
Fons de prestació		31.063,75		31.063,75		
Recursos tècnics i materials		9.200,00		9.200,00		
Programes específics		33.738,18		33.738,18		
		33.738,18		33.738,18		
Cartera Instrum...	Tipologia	Valors				
		Total acordat 2024-2027	Import aprovat 2024-2027	Pagaments avançat 2024-2027	Pagaments contra justificacions 2024-2027	Import pagat 2024-2027
Total		445.329,44	222.087,44	271.633,82	95.163,82	271.633,82
Programa general d'inversions		193.503,82	0,00	95.163,82	95.163,82	95.163,82
Programes sectorials		193.503,82	0,00	95.163,82	95.163,82	95.163,82
Catàleg		222.087,44	222.087,44	176.469,20	0,00	176.469,20
Ajuts econòmics		181.823,69	181.823,69	145.072,66	0,00	145.072,66
Fons de prestació		31.063,75	31.063,75	28.398,54	0,00	28.398,54
Recursos tècnics i materials		9.200,00	9.200,00	0,00	0,00	0,00
Programes específics		33.738,18	0,00	0,00	0,00	0,00

Els dades visualitzats són per instrument de cooperació, any i tipus de suport, els imports concedits al Pla Xarxa de Governos Locals

Evitem l'incivisme. Per un Copons solidari?

Benvolguts veïnes i veïns,
Ens dirigim a vosaltres per recordar-vos alguns punts importants per a la convivència i el bon estat del nostre municipi. Hem detectat certes conductes que afecten negativament el nostre entorn i la nostra qualitat de vida. Us demanem la vostra col·laboració per millorar la situació.

Abandonament d'escombraries

Problema: residus fora dels contenidors dins l'àrea tancada i residus voluminosos deixats a l'espai públic i papereres.

Acció Prohibida: deixar deixalles fora dels contenidors, col·locar fustes al carrer o a les voreres i abandonar residus voluminosos en llocs no autoritzats. Aquest comportament pot ser sancionat de 300€ a 3000€.

Solució: utilitzeu els contenidors correctament, disposeu les deixalles de manera adequada i utilitzeu els serveis d'Anoia Verda per a la recollida de residus voluminosos.

Desperfectes

Accés a la piscina municipal fora d'horari.

Problema: danys en el mobiliari (trencament de gandules i cadires) dins del recinte de la piscina. Abandonament de residus en forma de vidres i ampolles.

Risc: pot generar perills i accidents. L'automatització d'aportació de clor als vespres pot generar intoxicacions en utilitzar la piscina fora d'horari.

Solució: respecte els horaris d'obertura, utilitzeu les instal·lacions amb cura i eviteu trepitjar el torn d'accés a la piscina.

Aparcament inadequat

Problema: aparcament dins del nucli on està prohibit. També està prohibit parar al mig de la carretera o les voreres per recollir els nens de l'escola o el casal d'estiu.

Conseqüències: congestió del trànsit i dificultats d'accés per als residents i perillositat de circulació per estacionar en front de l'escola.

Solució: aparqueu només en les zones autoritzades i eviteu bloquejar carreteres i voreres.

Les infraccions seran sancionades segons el conveni renovat de circulació amb el Cos de Mossos d'Esquadra.

Velocitat de circulació

Recordem que la velocitat màxima de circulació dins del casc urbà és de 10 km/h. Si us plau, circuleu amb precaució, ja que hi ha nens jugant pels carrers.

Manca d'informació sobre obres

Problema: falta d'avís sobre talls de carrers o altres actuacions que afecten el trànsit i realització d'obres sense el permís corresponent. Manca d'instal·lació del rètol identificador de la llicència d'obres.

Requisit: avisar amb antelació i obtenir els permisos corresponents. Instal·lació del rètol identificador de la llicència d'obres privades que atorga la corporació.

Solució: informeu amb anticipació sobre qualsevol obra i demaneu els permisos necessaris.

Apreciem la vostra col·laboració i esforç per fer de Copons un lloc millor per a tots. Cada petit gest compta i junts podem aconseguir un municipi més net, segur i agradable. Recordeu que el respecte i la cura del nostre entorn són essencials per mantenir la qualitat de vida de tots els veïns i veïnes. Gràcies per la vostra comprensió i compromís. Cordialment,

L'equip de govern

Tot i que la situació de la sequera ha millorat recentment, encara ens trobem en estat d'excepcionalitat. Quan es dona aquest escenari, s'intensifiquen les reduccions en usos no prioritaris i es prohibeixen determinats usos en zones urbanes. En aquest context d'excepcionalitat per sequera, l'Agència Catalana de l'Aigua ha obert un expedient sancionador al nostre poble degut a que, durant el primer trimestre de l'any, el conjunt de la població ha consumit més aigua de la permesa, que és de 239 litres per habitant per dia. Per aquest motiu, us demanem que seguiu les mesures que estableix el decret de sequera, mesures que trobareu al pòster següent. Per a més informació sobre l'estat de la sequera a Copons us podeu adreçar al portal web de sequera de la Generalitat de Catalunya (sequera.gencat.cat), on hi trobareu el Visor de la Sequera, un mapa interactiu amb les unitats d'explotació i municipis per consultar les restriccions en què es troben, amb actualització diària.

EXCEPCIONALITAT

per sequera

restriccions d'aigua en els usos urbans per a municipis en estat d'excepcionalitat

VOLUM MÀXIM D'AIGUA PER HABITANT I DIA

Els volums totals d'aigua que entrin al dipòsit municipal per a l'abastament de la població no poden superar els 230 litres per habitant i dia (incloent activitats econòmiques i comercials).

PISCINES - l'ús d'aigua potable per ompliment queda limitat a:

- El reompliment parcial de piscines amb sistema de recirculació de l'aigua, en les quantitats indispensables per garantir la qualitat sanitària de l'aigua.
- En centres educatius, l'ompliment complet o parcial de piscines desmuntables de capacitat inferior a 500 litres per al bany d'infants.
- Aquestes limitacions no s'apliquen a les piscines d'aigua de mar que s'omplin i es buidin sense connexió a les xarxes d'abastament i de sanejament públiques.

REG - prohibit regar zones verdes i jardins públics i privats, excepte:

- Per regs de supervivència d'arbres o de plantes. Aquest reg de supervivència s'ha de fer amb la mínima quantitat d'aigua indispensable, de 20 h a 8 h, i només mitjançant reg gota a gota o regadora.
- El reg de gespa queda prohibit en tots els casos, excepte en superfícies destinades a la pràctica federada de l'esport, on el reg es pot mantenir en les quantitats mínimes necessàries per permetre-la, sense superar la dotació màxima de 450 m³/ha/mes i acomplint la resta de limitacions que digui l'ens local.
- La prohibició del reg en excepcionalitat no s'aplica al reg amb aigües de pluja recollides en teulades ni al reg amb aigües regenerades procedents de depuradora.

NETEJA de vehicles - l'ús de l'aigua queda limitat a:

- Neteja en establiments comercials dedicats a aquesta activitat que compten amb sistemes de recirculació de l'aigua. Fora d'aquests establiments només es permet la neteja de vidres, miralls, retrovisors, llums i plaques de matrícula amb esponja i galleda.
- Es permet la neteja de vehicles fora d'establiments comercials per a mantenir la seguretat i salut de les persones i dels animals. S'inclouen els vehicles de transport de menjar, transport d'animals (vius o morts), ambulàncies, vehicles mèdics i transport de medicaments i de residus. Es farà sempre amb la mínima utilització d'aigua possible.

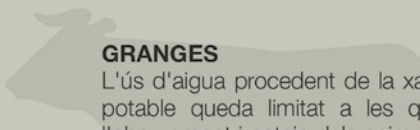
NETEJA de carrers i mobiliari urbà

- Es prohibeix la neteja amb aigua potable de carrers, clavegueram, paviments, façanes i similars, ja siguin públics o particulars excepte si la neteja és resultat d'un accident o d'un incendi, o bé existeix un risc sanitari o un risc a la seguretat viària. En aquestes circumstàncies, la neteja es farà amb el mínim d'aigua indispensable.
- Sí que es permet la neteja d'aparadors i finestres amb galleda i esponja.

FONTS ORNAMENTALS

- Resta prohibit l'ompliment total o parcial de fonts ornamentals, llacs artificials i altres elements d'ús estètic de l'aigua, excepte llacs artificials que facin de suport vital de vida aquàtica, on es permet el mínim ús de l'aigua imprescindible pel seu manteniment. S'ha d'estudiar i, si és viable, s'ha de realitzar el trasllat i/o la concentració de la vida aquàtica afectada a aquell entorn que n'asseguri la màxima supervivència amb el mínim consum d'aigua.

GRANGES

- L'ús d'aigua procedent de la xarxa d'abastament d'aigua potable queda limitat a les quantitats necessàries per l'abeurament i neteja dels animals, així com per a la neteja del recinte. Per aquest darrer ús cal utilitzar només les quantitats imprescindibles per mantenir les condicions sanitàries i només en cas que no es disposi d'una font alternativa i exclusivament mitjançant sistemes de neteja a pressió o altres d'eficàcia equivalent.

ELIMINACIÓ DE POLS EN L'AIRE

- Es prohibeix la utilització d'aigua per a l'eliminació de pols i matèria en suspensió a l'aire.

Més informació

Copons celebra una expansió cultural amb gran diversitat d'espectacles

Aquest any, Copons ha fet un gran pas cap a la diversificació de la seva oferta cultural. Tradicionalment, degut als pocs recursos econòmics de què disposem, el pressupost de cultura s'ha destinat principalment a les festes populars, deixant poc espai per a la programació regular de música, teatre o dansa. No obstant això, aquest any ha marcat un canvi significatiu gràcies a una nova subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta subvenció ha permès al municipi llançar una programació d'espectacles en viu de caràcter professional. Aquesta iniciativa ha obert les portes a presentacions musicals, teatrals i de dansa, enriquant l'experiència cultural amb formats escènics i musicals poc convencionals.

La programació d'aquesta temporada ha estat dissenyada especialment per a sectors de la població amb més dificultats per accedir a la cultura, com els majors, els joves i els nens. A més, s'ha inclòs la participació de companyies i associacions dedicades a promoure la cultura des d'una perspectiva integradora i innovadora.

El calendari cultural ha estat planificat amb cura per omplir els espais deixats per les festes tradicionals i pels nous esdeveniments com el Festival Som Riures i la Nit de les Ànimes. D'aquesta manera, la comunitat tindrà accés a esdeveniments culturals de qualitat fins i tot durant els mesos més tranquils.

Programació Cultural

27 de gener: "Quanta, quanta guerra..." és una obra fascinant de la companyia Farrés Brothers i Cia. que captura l'essència del conflicte humà a través d'una mirada profundament emocional i visualment impactant.

8 de març: "La bruixa que no volia ser princesa i altres contes", interpretat per Mònica López, ofereix una perspectiva refrescant i feminista dels contes clàssics. Amb les seves narracions, la Mònica desafia els rols de gènere tradicionals, celebrant la llibertat i la força de les dones en un món d'aventura i imaginació. És una experiència teatral que inspira a tothom a qüestionar els estereotips i abraçar la diversitat amb passió i esperit.

23 de març: "La primera de les Mestres de la República", de Nan Valentí i David Pintó, és un emotiu retrat d'una pionera en la història de la pedagogia. L'obra captiva amb la vida d'una dona valenta que va lluitar fervorosament per l'educació i els drets de les dones, celebrant el seu coratge i la seva influència perdurable.

18 de maig: Tant "Cançons de sempre en clau de felicitat" amb el tenor Josep Aznar com la "Mostra de dansa dels Països Catalans - les quatre estacions" per l'Agrupació Folklòrica d'Igualada van ser part de les celebracions de la setmana de la gent gran. Aquests dos espectacles van tenir un gran èxit de participació i van ser molt ben rebuts, oferint una experiència cultural enriquidora, celebrant la música i la dansa com a agents de connexió i joia compartida.

1 de juny: "SIN-CON-TACTO" de Liant la Troca va ser una experiència impressionant on el públic va ser part activa de l'espectacle. Amb una combinació única de moviment, expressió corporal i una narrativa impactant,

l'espectacle va captivar a tots els que hi van participar. Va ser una experiència emotiva i provocadora que va deixar una forta impressió en els espectadors.

Aquest nou enfocament en la cultura està marcant un nou capítol en la vida cultural de Copons, promoció la participació i enriquant la vida comunitària a través de l'art i l'expressió creativa. ✨

Cases grans

Jaume Ortínez Vives

Vaig conèixer Copons de ben jove en anar a visitar parents. La casa era molt gran i les del carrer també. I moltes altres del poble. Això passa quan hi ha diners per viure bé.

El carrer feia, i fa, un tomb notable que el connectava amb el camí de bast que sortia de Copons en direcció nord. Camí i camins utilitzats per miners, traguers, comerciants i fabricants.

Pel que fa a les mines, i en grau cada cop més petit, el carbó s'ha anat extraient prop del camí de bast que porta fins al Molí de la Roda. El 1860 el tren gran va arribar a Sant Martí de Sesgueioles i aquest fet va afavorir l'enviament dels productes comercials coponencs al nord i al centre de Espanya, especialment teixits. És sobretot a partir del 1863 que aquesta manera de fer arribar el producte als clients creix amb força.

Molts anys després, naturalment, vaig anar a una de les ciutats on van quedar-se a viure alguns d'aquells traguers-comerciants. I els descendents dels descendents encara hi són.

No calia ser gaire savi per adonar-se que les coses els havien sortit rodones a molts i en tots els sentits. Ja ho he explicat alguna vegada. Vivien, manaven, feien... I encara ho fan.

De tant en tant, quan van de pas, alguns descendents d'aquelles famílies visiten Copons. Alguns ho fan amb certa freqüència i total discreció

perquè encara hi tenen pertinences o drets. D'altres fan preguntes molt concretes sobre els seus avantpassats.

També han visitat Copons persones interessades en el tema.

Ernest Lluch va conèixer i estimar Copons a través dels seus amics del nord d'Espanya que n'eren originaris. També el doctor Gerard Padró, actualment professor d'Economia i Ciència Política a la Universitat de Yale (USA) va voler fer aportacions al reportatge sobre Copons.

Ara Copons torna a viure un canvi interessant: el relleu generacional i els nous veïns vinguts d'altres llocs per les raons més diverses. Nous veïns a moltes cases. Gent jove i preparada. De tots ells en podem esperar molt. ✿

Escola

EL RETAULE DEL FLAUTISTA

Núria Monclús Arnau

El passat 14 de juny les i els alumnes de l'escola Quatre Vents de Copons van dur a terme la representació teatral d'El Retaule del Flautista.

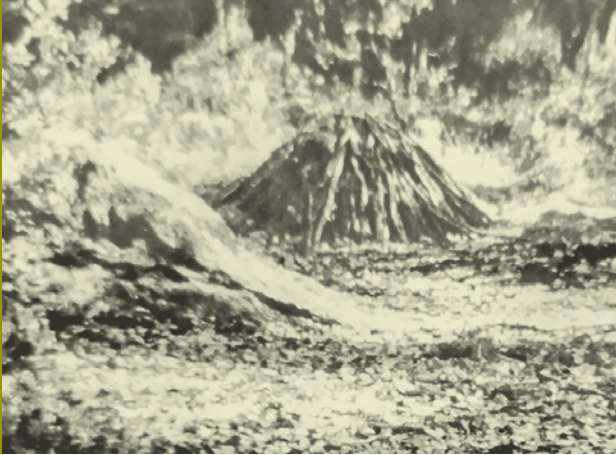
Prèviament al dia de l'obra es va fer tot el muntatge de repartició de text amb tots els i les alumnes de mitjans i grans. Així doncs, es van repartir els nens i nenes en tres grups, cada dia un grup assajava el text que li tocava, un altre assajava la part més de cançons i dansa i l'altre es dedicava a pensar i a preparar tota la decoració. I així, fins arribar a la comunitat de petits i petites on també algun nen/a va estudiar el fragment de l'obra i/o la cançó. Els Minis i Xics, els més petits/es de l'escola, també van fer una petita representació, és a dir, van sortir a l'escena de les «rates» on elles i ells feien de rates.

Tres setmanes de preparació, decorats, molt d'esforç, aprendre el text, les cançons, molts nervis... tot fins que va arribar el gran dia. Una tarda molt emocionant amb totes les famílies presents, esperant a les i els artistes de l'escola. La sala polivalent es va omplir de gom a gom i d'alegria. ✿

L'aprofitament del bosc: la carbonera al primer quart de segle XIX

Montserrat Galí Segués

Carbonera a mig fer a Sant Llorenç del Munt

L'Amadeu, el boscatèr, va aprofitar un parell de les llunes noves de tardor per abatre tots els troncs que necessitava per fer la carbonera que li havien encarregat els de la masia. Un cop abatuts els deixà a terra perquè anessin perdent aigua i no els va tallar el brancam ni els partí. Així, sencers, seria més fàcil de traslladar tot el feto fins al sitial, el pla on farien la carbonera.

Un cop van acabar els treballs de la sembra començaren el trasllat de troncs. El trasllat anava a càrrec d'en Roc i son pare i ho feren amb la mula, l'Escapçada, però en Miquel, si podia, també hi ajudava.

La mula portava el collar català, que la protegia bé, i arrossegava els troncs fins al sitial, cosa que deixà meravellat a en Miquel, perquè la mula anava sola de qualsevol part del bosc fins al sitial; això sí, sempre la seguien per si els troncs es quedaven encallats en algun punt. Un cop van tenir els troncs a lloc va ser hora de desbrancar-los amb la falç i destrals.

De seguida que els tingueren desbrancats va arribar el moment de tallar els troncs. L'Amadeu portava la veu cantant:

—Dels troncs gruixuts en necessitem una dotzena, i que, més o manco, facin 1,50 metres de llarg per fer la xemeneia interior de la carbonera o ull. La farem d'uns 0,5 metres de diàmetre. Després anirem tallant troncs entre un metre i mig i un metre per anar apilant al voltant de l'ull, de forma que agafi forma arrodonida. Els troncs més gruixuts seran per fer els trossos més llargs.

Tots treballaren de valent amb els xerracs de dues mans, prenent la mida dels troncs que calia serrar, segons anava dictant l'Amadeu. Els apilaven per mides. Quan en tingueren força piles de tallats l'Amadeu explicà, dirigint-se al Miquel:

—Ara hem de fer el més important i bonic de fer carboneres: arreglar tota la llenya. La posarem ben compacta, al voltant del fumeral (xemeneia o ull de la carbonera), deixant els menys espais possibles entre uns troncs i els altres, reomplint tots els forats entre troncs perquè la carbonera aguant i s'anivelli —tots seguien les explicacions amb atenció i l'Amadeu continuà:

—Ara marcarem un cercle a terra, que ens farà de guia per muntar la xemeneia, i començarem a construir la xemeneia o ull.

En Miquel i en Roc prengueren els troncs més llargs i gruixuts i el pare i l'Amadeu anaven aguantant-los... formant un cilindre. Després van anar apilant els troncs al seu entorn, una miqueta inclinats, posats amb molta cura, sense deixar cap espai. Hi treballaren de valent més d'un dia i quedà una carbonera arrodonida i ben forta. Arribà l'hora de l'embalum.

L'embalum o emborrim calia també preparar-lo. Per això calia xafar, aplanar, per tal que s'adaptés a la forma arrodonida de la carbonera, les branques d'alzina. Aquestes, juntament amb el ginestell, les botxes i el fenàs, es col·locaren per sobre de la carbonera, formant una capa que la cobria totalment. La feien atapeïda per tal que en cobrint-ho de terra humitejada, el fagell, aquest no pogués penetrar cap a dins la carbonera, cosa que faria cremar malament.

Tot plegat una bona feinada. Quan semblà que l'embalum herbaci havia cobert tota la carbonera va ser l'hora de carregar cofins de fagell (terra una mica humitejada) i escampar-los per damunt, fent-ne una bona capa, vigilant que tot quedés cobert sense deixar forats. En Miquel preguntà: *—Per què hem de fer tot això amb tanta atenció? Estic ben cansat de tants cofins (cabàs d'espert) de fagell.*

—"De Déu en avall tothom ha de viure del treball" —contestà l'Amadeu —*i en aquest cas nostre amb més motiu perquè ja se sap el que es diu: "On el diable no pot posar la pota hi posa la cua" i si no ho cobrim tot ben bé semblarà obra del diable, ja que si la crema de la fusta que es fa dins entre en contacte amb l'oxigen de l'aire, la fusta es convertiria en cendra. No podem deixar cap lloc per on pugui entrar l'aire.*

—Això va de debò! —Contestà en Miquel una mica aclaparat.

—Sí noi. D'aquesta manera la pila només respirarà per allà on voldrem. Fent o tapant forats, es dirigeix el foc cap allà on es vol.

Un cop acabat de cobrir es posaren a fer una escala de troncs per sobre la carbonera, per poder-s'hi atansar fins al mig i poder-la engegar i bitllar.

Moment molt important: prengueren una palada de brases, del foc que mantenien dins la barraca de carboner, s'enfilaren per l'escala i el tiraren a l'ull de la carbonera. A continuació la bitllaren (donar-li menjar) tirant-hi troncs de 20 a 30 cm (bitlles) i taparen l'ull amb una xapa de ferro i terra. Els primers dies no volien que es fes un foc intern fort, el volien més aviat suau perquè així tota la fusta de la carbonera anava perdent humitat abans de convertir-se en carbó.

Després, amb el donafums, un bastó acabat amb punxa, obrien forats a la corona, i això feia que el foc pugés cap a la part de dalt i que la llenya es comencés a carbonitzar. Quan la llenya de dalt era carbó, amb el magall es cobrien els forats respiradors de la carbonera i se n'obrien d'altres més avall amb el donafums. Així dirigien des de fora la cuita. Sempre bitllant, donant menjar a la carbonera per l'ull.

Amb la burja, un pal llarg i prim de castanyer, es remenava l'interior de la carbonera per assegurar-se que cremés bé i es tapava de nou per aconseguir un cremar somort. La carbonera no es podia deixar ni de nit ni de dia i feien tornos per ajudar a l'Amadeu a vigilar-la.

Una nit en què l'Amadeu anà a dormir a casa seva, van quedar-se a vigilar la carbonera en Roc i en Miquel. Al principi va posar-se a dormir en Roc, en el jaç del fons de la barraca, i abans de ficar-s'hi en Roc va fer recomanacions al Miquel:

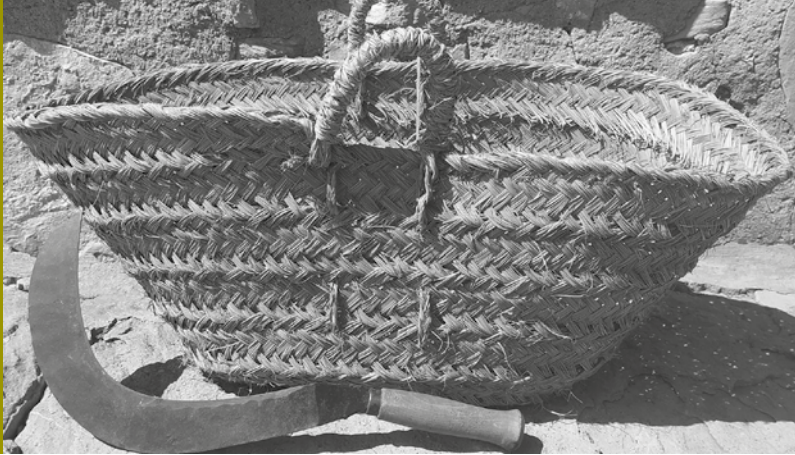
—Ja saps que cal tenir en compte el fum...

—Sí home sí. Prou que ho sé d'altres nits, dorm tranquil. —respongué en Miquel.

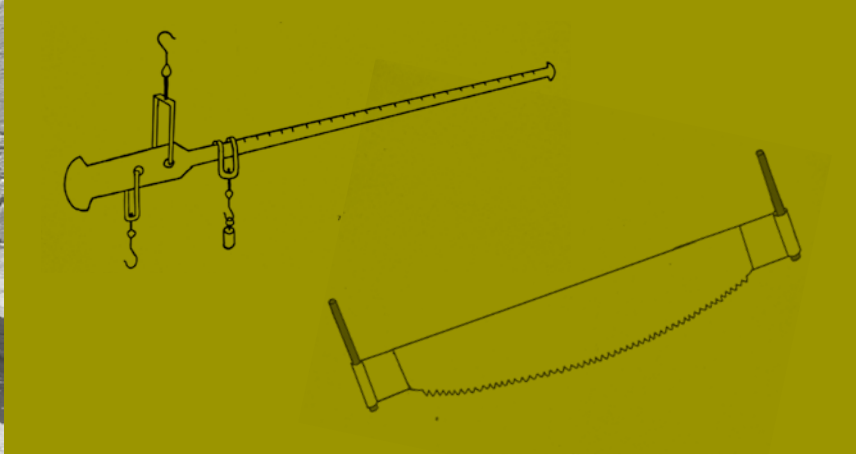
En Miquel va asseure's prop del foc de dins de la barraca, el que tenien al costat de la porta i arran de la paret que feia de suport al pal principal de la barraca i des d'allí vigilava la carbonera. Al cap d'una estoneta en Miquel es posà a cançonar a mitja veu picant uns troncs entre si:

Carboner

Una sàrria i una falç

Eines de carboner: romanes i xerrac a dues mans

Cançó del carboner

—El carboner de Brocà
quan té llenya no té pa.
A la galindó, a la galindó
A la galindaina, a la galindó.
—Cap al bosc en va a buscar,
tres ninetes va encontrar. A la galindó...
—Nines on voleu anar?
Ai, si amb mi volguéssiu ballar? A la galindó...
—On podríem anar?
—Allí en mig d'aquell pinar. A la galindó...
—Quan eren a mig ballar
gran ventada es va girar. A la galindó...
—Quan eren a mig ballar
els arbres s'hi van posar. A la galindó...
—El carboner es va espantar,
no fa sinó tremolar
i de por no pot ballar. A la galindó...

(si bada la pira, carbonera, se li encendrà)

A l'hora de canviar el torn de vigilància en Roc digué:

—Caram Miquel, m'has fet dormir de valent, com si em cantessis una cançó de bressol. Què cantaves?

—És una cançó de carboners que sempre canta l'Amadeu. Diu que així es manté més despert i jo ho he provat i m'ha anat bé. Ep, repicant pedres i troncs per espantar els mals esperits i la Mulsossa, segons l'Amadeu.

Van anar passant els dies. Alguns boirosos, altres assolellats, però tots ben freds, glaçats. Malgrat l'escalfor que desprenia la carbonera el fred dins la barraca era viu.

Es notava que la carbonera estava ben feta: aguantava el foc per dins i el pes dels carboners quan anaven a bitllar-la. A dins la carbonera la temperatura era entre els 400 i 700 graus.

L'àvia, quan arribaven emmascarats de la carbonera sempre feia aquest joc de paraules:

—"Carboner, bon carboner, què portes dins el sarró?"

—"Porto la meva suor d'onze dies de sitger". (li contestaven)

Un cap de setmana es va despertar rúfol, plovisquejant un borrim fi i la humitat i el fred s'anaven notant cap dins els ossos.

En Miquel havia fet una becaïna de matinada i mig mort de fred va anar a fer un mos per esmorzar. Estava ben tremolós. L'Amadeu va marxar cap al poble i ell havia d'esperar que pugés el pare o el Roc. Un cop esmorzat va pensar:

—Aniré a seure sobre la pira, segur que entraré en calor.

S'hi enfilà per l'escala i un cop dalt va ajeure's, mig caragolat, al voltant de l'ull. Caram, allò era tot una altra cosa, es tirà un sac a sobre, que no li evitava el remull, i s'hi quedà ben calentó. S'hi

endormiscà i de cop es va trobar somniant que se li encenien els pantalons.

—Ai, ai que em cremo! Vatua l'olla, se m'han socarrat els pantalons!

Anaven passant els dies. A en Miquel li agradava poder fer torn de nit amb l'Amadeu, ja que era un home senzill però interessant, curios i amb coneixement de la seva feina. Sempre vigilant que la carbonera no s'apagui, bitllant-la (donant-li menjar com en deia en Miquel) i comprovant bé la cuïta i la direcció de les fumeres.

—No sé, Amadeu. Fer aquesta carbonera ens dona bona feina i al final si volem escalfar-nos, o fer una bona escudella... també ho podem fer amb llenya i no cal treballar tant. —comentava en Miquel i l'Amadeu li va aclarir:

—Tota aquesta labor del carboner es fa perquè el carbó, que és fràgil, porós i pesa menys que la llenya, té un poder calorífic molt més gran. El poder calorífic és la quantitat de calor, en comparació amb el seu pes o massa, que desprèn una substància en cremar.

—Tot el carbó dona la mateixa escalfor.

—Mira Miquel, el carbó vegetal dona entre 29.000 i 35.000 kJ/kg i per exemple l'alzina seca, sense fer carbó, dona uns 4.500 kJ/kg

—Òndia! Per això val la pena fer carbó. Escalfa ben bé 8 o 9 vegades més el carbó que la llenya!

Acabades tres setmanes la carbonera ja havia acabat el procés, el foc ja havia arribat a la part baixa.

S'acostava l'hora de la veritat: desmuntar la carbonera i veure si s'havia fet un bon carbó.

Primer van deixar-la reposar, tancant tots els forats dos o tres dies perquè s'anés refredant. Vigilant-la perquè no es tornés a encendre.

Un cop passats aquests dies començaren a esmatassar la carbonera, ho feren arrencant la crosta de l'embalum i del fagell, de dalt a baix, amb el magall.

Després es podia abrigar de nou la pila carbonera abocant amb la pala terra seca, fina i freda una altra vegada, o fins i tot dues vegades, per assegurar la no combustió del carbó i la seva pèrdua d'escalfor.

Va eixir l'hora de culminar el treball: fer baixar el carbó, amb el magall, i escampar-lo per terra, on encara calia continuar vigilant de nit i de dia durant dos o tres dies perquè no es revifés el foc.

—Què us sembla Amadeu, ha quedat bé aquest carbó? — preguntà en Miquel amb inquietud mentre l'escampaven per terra.

—Com hi ha Déu! Un carbó de traca i mocador! — contestà l'Amadeu — però hem de continuar vigilant abans de posar-lo a les sàrries.

Sí, ja sols quedava ficar-lo a les sàrries, amb la forquilla, pesar les sàrries amb la romana i carregar-lo al carro per portar-ne una part a casa de l'amo, i l'altra part a vendre. Però calia seguir vigilant: no seria la primera vegada que s'ha encès una sàrria quan ja les baixaven, amb el carro, cap al poble.

—D'aquest ofici se'n diu carboner, però també se'n podria dir: vigilant, sentinella, guaita, guarda, zelador... perquè s'ha de tenir sempre un ull obert, de nit i de dia! —comentà el Miquel mentre baixaven amb el carro carregat de carbó cap a casa.

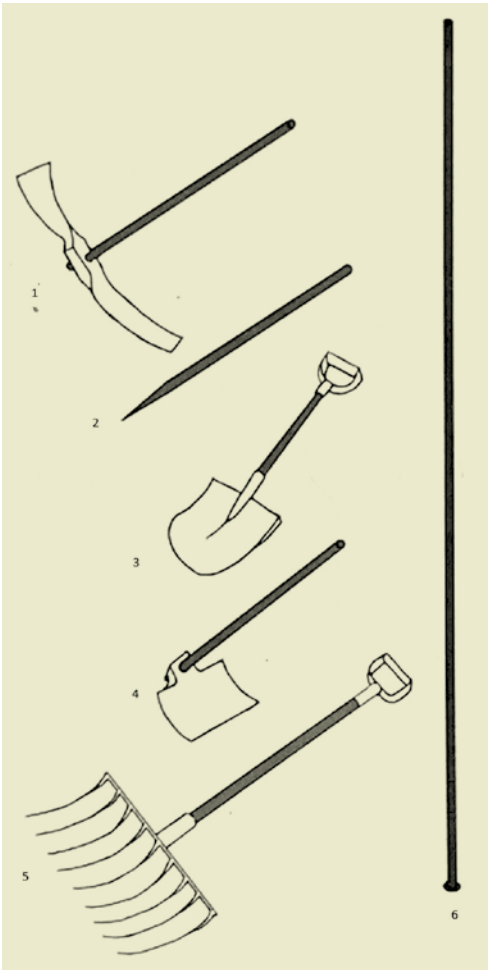
Al terra del sitial quedava la terregada, trossos de carbó més petits, que es recollien pel braser i el fogonet de murri. La part del carbó que més interessava a l'àvia.

Notes i agraïments:

La cançó del carboner la cantava en Teixidor de Vallcebre 1924. Es ballava de vespres tot vetllant les carboneres amb tions o fumalls encesos a les mans. A la comarca de l'Anoia era una de les cançons típiques de carnestoltes. (Joan Amades) Agraïment a l'Alba Escalona i l'Alba Bertran de can Pèlcs que m'han facilitat la fotografia de la construcció de la darrera carbonera que es va fer en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt, i a l'Oriol Pi per la conversa sobre carboneres.

També gràcies a l'Aina Nieto Tudó pels seus dibuixos de les eines de carboner.

Regraciar al "carboner" Salvador Serrat. 🌸

Eines de carboner: 1 pic, 2 donafums, 3 pala, 4 magall, 5 forquilla, 6 burja.

L'ARTESANIA DE QUALITAT TORNARÀ A L'OCTUBRE

Anoia en transició

Després de la bona acollida de la primera edició, celebrada el desembre passat, la segona edició de la Fira Singular de Cultura Artesana tornarà a Copons el pròxim 19 d'octubre.

Durant tot el dia, artesans de diverses disciplines com la ceràmica, el tèxtil, el cuir o el vidre estaran instal·lats als baixos de les cases de Copons, on mostraran en viu els seus processos creatius i s'hi podran adquirir les seves peces úniques. A més a més, la Fira oferirà activitats com tallers, concerts i propostes col·laboratives amb la idea que el públic pugui viure la cultura artesana en primera persona.

La Fira Singular de Cultura Artesana té com a element diferencial que els artesans i artesanes converteixen algunes de les cases més emblemàtiques de Copons en el seu taller per un dia. L'objectiu és aconseguir que el públic de fora pugui fer una immersió total en l'ànima del poble i de l'artesania, amb una vivència autèntica de com són aquests oficis ancestrals. També obriran les seves portes algunes de les artesanes de Copons com ara l'artista multidisciplinar Clara Rossy, que actualment desenvolupa la tècnica del gravat-escultòric, o el projecte Rojo Tierra, d'Ana Párraga, dedicat a l'estampació botànica. El lutier afincat a Copons Emiliano Roca també participarà a la Fira mostrant la tècnica de creació d'instruments.

Aquesta segona edició la Fira avança la seva celebració al mes d'octubre amb la intenció de poder fer més activitats de carrer i també incorpora com a novetat una exposició d'art i artesanía que mostrarà obres artístiques d'altíssima qualitat. A la Fira hi haurà presència de totes les disciplines artesanies, tot i que es posarà especial accent en l'artesania tèxtil com a forma de connectar amb el passat tèxtil de Copons.

La primera edició de la Fira va comptar amb la participació d'una quinzena d'artesans i amb activitats de tot tipus, com ara tallers demostratius, tallers infantils dins la proposta "Jo vull ser artesà", una ruta guiada pel municipi, una taula rodona i un concert amb Roca Lutier Trio. També es va fer una acció col·lectiva amb la fotografia coponenca Iris Muñoz, el resultat de la qual es podrà veure exposada pels carrers de Copons en aquesta segona edició.

La Fira Singular de Cultura Artesana és fruit de la col·laboració entre l'Ajuntament de Copons i el projecte Anoia en Transició, nascut des del Consell Comarcal de l'Anoia amb els municipis del Bruc, Copons, la Llacuna i Sant Martí de Tous, amb l'objectiu de connectar i promoure la ruralitat i l'artesania autèntica de l'Anoia. El projecte també compta amb el suport del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i el Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic. 🌱

LA NIT DE LES ÀNIMES

La Comissió de la Nit de les Ànimes continua amb les seves activitats, utilitzant totes les disciplines i metodologies, amb la voluntat de trencar el tabú de la mort.

Enguany vam començar el dissabte 27 de gener amb el taller “La mort en el cicle de la vida”, conduït per la Gemma Polo, doula i especialista en acompanyar la mort. El dissabte 3 de febrer vam seguir amb el psicoterapeuta Ricard Díaz Mallofré amb la conferència sobre “Com acompanyar el dol”.

Aquestes dues activitats van ajudar a percebre la mort com una etapa natural i posant consciència que la mort apareix diàriament en tota la nostra vida com a petites morts i petits dols (canvi de feina, de poble, de parella...). Emmarcada dins la diada de Sant Jordi, vam fer la presentació dels llibres “Tots Sants”, escrit per Tomeu Simó i destinat al públic infantil, i “Balata, el pulso de la nieve”, una novel·la de l'autora Mireia Rubio.

Pel què fa a la pròxima celebració de la Nit de les Ànimes, la vigília de Tots Sants, aquest any està previst continuar amb el mateix format. Els veïns i veïnes que vulguin podran obrir les seves cases i decorar-les o fer petits altars per recordar els seus difunts. En aquesta edició s'allargarà una mica més el temps dedicat al recapte per les cases i també es vol donar un to més solemne a l'ofrena al cementiri. A més a més, amb la idea que els veïns i veïnes es facin encara més seva aquesta celebració, aquest any es proposarà crear un altar de poble.

En el marc de la Nit de les Ànimes també comptarem amb un treball de recerca sobre el cementiri de Copons que farà l'Àngels Solà, en coordinació amb el Centre de cultura i recerca InLoft. Aquest treball serà presentat al poble el cap de setmana de Tots Sants.

Aquesta celebració vol ser transversal, intergeneracional i integradora, arrelada a la nostra cultura i tradició. Agraïm molt la participació de la gent del poble tant per la cessió d'espais en activitats diverses com la mateixa nit, obrint casa seva. Volem aprofitar per recordar que qualsevol persona que vulgui participar i/o col·laborar pot adreçar-se a qualsevol persona de la Comissió. 🌸

LA SINERGIA DE DOS PROJECTES

El Festival Som Riures i la Nit de les Ànimes són dos projectes nascuts a Copons que, en pocs anys, han agafat molta volada i requereixen cada vegada més dedicació.

Per aquest motiu, des de l'Associació Cultural i de Recerca -que s'encarrega de l'organització de tots dos esdeveniments- es va decidir fomentar la sinergia dels dos projectes com una manera d'ajuntar esforços i garantir-ne la continuïtat.

Per això, a partir d'aquesta edició es donarà al Festival Som Riures un eix temàtic al voltant de la mort i es converteix en el Festival Som Riures – Mort de Riures. La intenció és programar espectacles i altres activitats en relació amb aquest tema, perquè creiem fermament que també des de les arts escèniques i des de la cultura es poden trencar tabús, amb humor i amb sensibilitat i respecte. A més, amb aquesta nova mirada, el Festival tindrà una identitat pròpia molt potent que el farà diferent dels altres festivals d'arts escèniques que se celebren a tot Catalunya.

Aquesta va ser una de les novetats que es va explicar a tots els assistents a la trobada que va tenir lloc el passat 12 de maig a la Sala Polivalent, on també es van repassar les activitats previstes per la Comissió de la Nit de les Ànimes i es va projectar el vídeo que es va enregistrar en l'edició de l'any passat.

L'edició d'aquest any del Festival Som Riures – Mort de Riures se celebrarà els dies 5 i 6 d'octubre, i a banda de la programació escènica incorporarà també activitats vinculades a la literatura i altres arts creatives. En concret, la tarda de dissabte es faran activitats infantils i també tallers de microrelats amb la col·laboració de Ricard Closa, d'il·lustració amb Teresa Suau i d'estampació. També hi participaran els editors de la revista Narracion, que faran la gravació d'un dels seus programes de ràdio. A més, durant la tarda el públic podrà formar part d'"El viatge", una proposta escènica participativa amb la companyia Tombs Creatius.

Les propostes més escèniques es concentraran diumenge al matí, amb un espectacle de titelles, “Adeu Peter Pan”, de Festuc Teatre, un altre de clown i un de circ. Els horaris i la programació definitiva es donaran a conèixer molt aviat a través de la web del festival (<https://www.festivalsomriures.cat/>) i a Instagram (@festivalsomriures). Pel públic de fora que vulgui venir els dos dies s'habilitarà una zona d'acampada al camp de futbol amb espais per a tendes de campanya, furgonetes o autocaravanes.

Tant la Nit de les Ànimes com el Festival Som Riures – Mort de Riures s'organitzen des de l'Associació Cultural i de Recerca de Copons, amb el suport de l'Ajuntament de Copons i la Diputació de Barcelona. 🌸

COPONS DE FESTA

Comissió de Festes de Copons

El 2023 la Comissió de festes va tancar l'any amb la sempre benvinguda visita del Patge Faruk que, acompanyat pels seus patges, tenia l'important missió de venir a recollir les cartes dels infants del poble per fer-les arribar a Ses Majestats els Reis d'Orient. Amb molta il·lusió, el 26 de desembre va ser rebut per totes i tots a l'Escola Quatre Vents, on va poder descansar del llarg viatge i rebre còmodament els infants i les seves famílies. El patge Faruk va recollir cartes, va repartir caramels, però sobretot va parlar de tu a tu amb els infants que, nerviosos però contents, es van acostar a deixar els seus desitjos en forma de carta.

El 2024 va començar amb força: primer vam rebre la visita de Ses Majestats els Reis d'Orient que, tot i la pluja del dia 5 de gener, van poder arribar a Copons fidels a la seva cita amb els infants.

Va ser una cavalcada regada d'aigua i de regals per petits i grans, amb novetats benvingudes tot i no poder fer-se com a l'organització li hagués agradat. Tot i així val a dir que l'esforç de tothom perquè la cavalcada fos un èxit va ser d'agrair i tot i que la pluja va ser un bon primer regal per a tots, l'any que ve esperem poder lluir la nova estrella i gaudir de la cavalcada pels carrers plens d'emoció i alegria.

Sant Sebastià va fer acte de presència i a Copons el vam celebrar amb una Festa Major d'hivern que va començar el divendres a la tarda amb el cinema per a la canalla on no hi va faltar ningú i les crispates van volar. Dissabte vam tenir el ball de tarda a càrrec de l'orquestra Som-hi band. La Sala Polivalent es va omplir de gom a gom i el ball de la Crespella va lluir com mai.

A la nit vam fer una festa dels 80 on tothom va venir disfressat, hi va haver grans rebuscades de fons d'armari que van ser unes originals i divertides disfresses i una gran varietat d'Eva Nassarre que van aparèixer. No hi va faltar un detall i la gresca estava assegurada per tothom fins a altes hores amb la discomòbil jove.

El diumenge es va fer el vermut musical tot sortint de missa, el grup "Doble RR" ens va acompanyar de fons mentre menjàvem olives, escopinyes i patates, tot regat amb el recull de les històries de la nit passada i la bona música del duet.

Sense temps per respirar va arribar el carnestoltes, la Comissió va organitzar un sopar popular a base de truites, amanides, embotits, formatges, pa amb tomàquet i l'actuació del cantautor Juli Pirisi.

Al mateix temps, a la tarda, vam recuperar la rua de carnestoltes que es va dur a terme pels carrers de la vila, començant des del poli. Va lluir molt degut a la nombrosa participació tant de petits com de grans disfressats i amb ganes de fer xerimola. El final de la rua va comptar amb una xocolatada amb melindros per a tothom a la Sala Polivalent on, de forma espontània, un grup de pares i mares del món musical ens van oferir un petit número de cançons amb instruments com l'acordió o el contrabaix, on van convidar a tothom qui ho volgués a cantar, tocar o ballar.

Va ser una tarda molt divertida i espontània que esperem repetir el proper any.

Seguint amb la tradició, el dia 1 de maig, es va celebrar a la plaça Ramon Godó l'arrossada popular. Totes i tots ens vam reunir al voltant d'un bon arròs a fer-la petar i gaudir del dia.

Semblava que el bon temps no volia trucar a les nostres portes però finalment l'estació més esperada pels xics i no tan xics ja ha arribat i amb l'estiu per davant i un altre curs escolar acabat, totes i tots ens vam reunir per rebre emocionats la flama del Canigó que venia des d'Igualada portada per un nombrós grup de corredors. Una vegada acabat l'acte presentat per la Francina Cirera i havent passat per la dutxa els corredors, ens vam reunir un altre any al costat del poli per celebrar la nit més curta de l'any. Ens van acompanyar quatre gotes mal comptades, la "rebequeta", el "Dj Ceba"; i com no podia faltar, un petit castell de focs com a colofó al sopar, la coca i el cava.

La Comissió ja està fent rodar màquines perquè la Festa Major d'estiu d'aquest 2024 sigui tot un èxit, s'estan preparant amb il·lusió moltes activitats i actuacions que ens faran gaudir del nostre poble i retrobar-nos els uns amb els altres. Us esperem a totes i tots a actes tan emblemàtics com "el truc", la cercavila, la nit jove o el ball de tarda, però també en actes i propostes noves que creiem que poden agradar a tots els públics com ha estat fer un concurs per ser la portada del programa de la Festa Major 2024 i el cartell de la mateixa, entre d'altres.

Esperem que la Festa Major us agradi i sobretot que disfruteu, participeu dels actes i sobretot que gaudiu de l'estiu, la piscina, les terrassetes i els retrobaments amb qui fa tot un hivern que no ens veiem. 🌻

Vermut de Festa Major d'hivern

Ball de la crespella

Els tres reis dins l'església

Música improvisada a la Sala Polivalent

Arrossada popular

Sopar de Sant Joan

Activitats

COPONS BAND

Quima Closa Múnera

Nadales al carrer

La música és un dels elements principals de les festes de Nadal i per això, la Copons Band va sortir al carrer el dissabte 30 de desembre per oferir a tots els vilatans i vilatanes un repertori musical i cantat de nades d'arreu.

Com cada any, i ja en van tres, els veïns i veïnes surten als balcons i finestres de casa seva per escoltar i acompanyar el grup.

La jornada musical va començar a les set del vespre des del pla de missa i va recórrer els carrers Mur, Sant Magí, plaça Ramon Godó, Àngel Guimerà, Pere Palomas i Vilanova. Desafiant el fred, músics i cantaires aportaven alegria i ambient a la gent que col·laborava taral·lejant les cançons des de les seves llars.

Un cop acabada la rua musical, cantaires i músics s'aplegaren en un sopar per celebrar l'èxit de la jornada i el Nadal. 🌸

Casal de Calaf

Coincidint amb la setmana de Sant Jordi, el diumenge 28 d'abril la Copons Band va ser convidada a actuar a Calaf, a la sala Folch i Torres del Casal, en l'acte anomenat "Calaf canta Sant Jordi". Va ser tot un privilegi compartir programa amb la Coral d'homes d'Osona, la Coral Collserola Vallvidrera, la Coral Resson i l'Escola de música de Calaf.

La Copons Band va tocar tres peces: l've found a new baby, La polca d'Ours i la Sardana curta de Calaf, que van fer animar al nombrós públic assistent a l'acte. Val a dir que les entrades per a aquest concert eren per a recollir fons per a la restauració del campanar de Calaf. 🌸

Flors vermelles al balcó tot l'any (les meves primeres caramelles)

Paula Rubiralta Pierola

Deu fer un parell o tres d'anys, la Bruna, la Carla i jo vam tenir el primer contacte amb les caramelles de Copons. Recordo clarament aquell matí de diumenge: estàvem tranquil·lament a casa quan, de sobte, va sonar el timbre de la porta i, en obrir, ens vam trobar desenes de persones engalanades entonant alegres melodies expressament per a nosaltres. Les nenes al·lucinaven. I jo encara més, en veure com una antiga tradició de la qual guardava un record llunyà de la meua infància a Manresa, aquí seguia ben viva i amb molta intensitat. Era com si les caramelles de Copons no només ens transportessin al passat, sinó que també ens connectaven profundament amb la comunitat i amb les arrels d'aquest poble acollidor.

Aquest any, després d'alguns estira-i-arronsa, ens vam decidir a participar-hi totes tres. La nova rutina dels diumenges al vespre va ser trobar-nos a la sala per assajar amb la resta de caramellaires. Per a mi, que mai abans havia cantat, va ser tot un repte: aprendre'm totes aquelles cançons que no coneixia, recordar-ne la lletra i la música, fer les primeres veus, o les segones, què sé jo, i ara més fort, i ara més fluix, i ara un "fiiiiiirmes!" del Carles que de vegades ens tornava a la concentració i d'altres ens feia riure per sota el nas. Guardo molt bon record d'aquells vespres de les acaballes de l'hivern on grans i petits tancàvem el cap de setmana intentant afinar, amb més o menys encert, aquells himnes impossibles.

I va arribar el gran dia: la Pasqua (bé, aquí a Copons el calendari no té gaire pressa i anem una mica més tard). Guarnits amb faldilles de flors, esparidenyes, faixes i barretines vermelles, vam fer un bon esmorzar i vam sortir als carrers i places. Les nostres armes eren la ballesta, els ramets, els instruments i un repertori ben après. A cada aturada davant dels balcons ornats amb senyeres dedicàvem una o dues cançons a un públic agraït, i acoloríem les places amb el teixit multicolor del ball de cintes.

Des de dins, vam descobrir que la màgia de les caramelles no només rau en les danses i les cançons, sinó en allò que simbolitzen. Són un vincle amb el nostre passat, una celebració de la vida i una manera de preservar la nostra identitat com a poble. Mentre cantàvem i ballàvem em vaig adonar de la importància de mantenir vius els costums, de com ens uneixen i ens fan sentir part d'alguna cosa més gran.

La Bruna i la Carla, cantaires de mena, han engrossit la selecció musical de Cal Massana. Ara, entre les cançons que aprenen a l'escola i els èxits d'Eufòria, s'hi han fet un lloc "La Maria de les trenes", el "Ball de cintes de Copons" o "Flors vermelles al balcó". Les seves tonades ressonen tot l'any a casa, com si una part de la primavera i de l'esperit de les caramelles roman-gués sempre amb nosaltres, mantenint viu el sentiment de comunitat i de les tradicions populars. ✿

Grup de Marxa Nòrdica

Les sortides del grup de Marxa Nòrdica de Copons s'emmarquen dins del programa “Cicle de passejades per la gent gran” de la Diputació de Barcelona amb l'objectiu de promoure la pràctica d'aquest esport saludable i conèixer diferents paratges naturals.

Cerdanyola del Vallès

El 24 de gener els participants van gaudir d'un dia saludable i enriquidor a la natura, descobrint els paratges que ofereix Cerdanyola del Vallès. En total hi van participar 17 membres, que destacaren l'experiència com a molt gratificant i es mostraren molt contents de la realització i desenvolupament de la jornada.

L'activitat va ser conduïda per monitors experimentats que van assegurar una jornada segura i agradable per a tothom.

Sant Pol de Mar

El 14 de febrer el grup va realitzar una nova sortida a la localitat de Sant Pol de Mar. Amb una participació de 15 membres i dos monitors, la caminada va permetre als participants descobrir els encants d'aquest poble singular, situat a la comarca del Maresme.

La ruta, amb un recorregut circular de 9 quilòmetres i un desnivell de 150 metres, va transcórrer per Sant Cebrià de Vallalta i Sant Pol de Mar, passant pel límit del terme municipal de Calella. Durant la caminada, els participants van gaudir de la vessant marinera de Sant Pol de Mar, amb el seu característic port pesquer, així com del seu entorn natural, caracteritzat per la presència de muntanyes i vinyes.

El dia assolellat i una temperatura agradable van fer que la jornada fos encara més satisfactòria.

Sant Climent de Llobregat

En la tercera sortida de la temporada, el 21 de març, els coponencs van passejar Sant Climent de Llobregat i el seu entorn. La caminada estava programada per gaudir del temps de la florida dels cirerers del municipi, ja que el seu producte per excel·lència són les cireres. Malauradament van constatar els efectes de la sequera en aquests arbres i la resta del paisatge.

Les Franqueses del Vallès

El 9 de maig, els amants de la natura i la salut van visitar les terres de les Franqueses del Vallès per participar en la sortida de cloenda de la temporada de marxa nòrdica. Amb un recorregut circular de gairebé 9 km i un lleuger desnivell, els participants van tenir l'oportunitat d'explorar alguns dels racons més encisadors de la zona, traçant camí a través del Parc del Lledoner, el Parc de la Verneda i el Parc del Falgar.

Un total de 13 caminadors van participar de la jornada, compartint passió per l'activitat física a l'aire lliure i gaudint dels beneficis de la marxa nòrdica en un entorn natural.

Aquesta sortida ha estat el tancament de la temporada de sortides de marxa nòrdica. Amb l'arribada de la tardor, tornaran oferint noves rutes per a tots aquells que desitgin explorar aquest bell territori mentre mantenen un estil de vida saludable.

La marxa és una oportunitat per connectar amb la natura, mantenir-se actiu i compartir experiències amb altres participants.

L'Ajuntament de Copons celebra l'èxit de participació i valora positivament la implicació dels veïns i veïnes en activitats que fomenten la salut, la convivència i el contacte amb la natura. 🌸

La gent gran gaudeix d'una setmana de propostes lúdiques i culturals

L'Ajuntament de Copons ha organitzat una setmana plena d'activitats del 13 al 18 de maig per retre homenatge a aquest col·lectiu tan important.

La setmana va començar amb una excursió a la Vall de Núria fent parada al monestir de Santa Maria de Ripoll i acabant pujant amb el tren cremallera al Santuari de Núria.

Dimarts va tenir lloc un interessant i didàctic taller d' "Alimentació, dietes adaptades i activitats per a un envelliment saludable" per conèixer com els hàbits alimentaris i l'activitat física poden influir en el procés d'envelliment i en la salut en general.

Dimecres es va gaudir de la proposta teatral "Els Llops de Guimerà", un espectacle ofert pel Bibliobús Montserrat que recupera part de la millor poesia d'Àngel Guimerà.

Dijous va tenir lloc l'obertura de l'exposició "Cures en la comunitat" que va ser comentada per la treballadora social de Copons, Assumpta Prat, i es va poder veure fins el 27 de maig a la sala petita de la sala polivalent.

Finalment, la setmana de la gent gran va cloure amb una jornada molt especial. El dia va començar amb un dinar de germanor, seguit d'un concert de cançons tradicionals titulat "En clau de felicitat" a càrrec del tenor Josep Aznar. La celebració es va tancar amb la mostra de dansa dels països catalans "Les Quatre Estacions", a càrrec de l'Agrupació Folklorica Igualadina.

Des de l'Ajuntament es vol agrair la bona participació en totes les propostes realitzades i s'anima a la gent gran a seguir participant activament en la vida del poble. 🌸

Festa de Sant Pere de Copons

Maria Millan Escasany

Sant Pere de Copons diuen que enamora. Jo ho sé bé perquè me n’he enamorat. Ho sé perquè, per primer cop, he sentit la campana de l’ermita despertant els camps daurats de principis d’un estiu, de moment, prou fresc. Per primer cop, he vist com Sant Pere treu el cap, somriu donant-nos la benvinguda i ens avança que estem en un entorn privilegiat. Així, veïns, amics, coneguts i nouvinguts hem començat a omplir l’era mentre les converses i una copa de cava han amenitzat l’espera. Tot llest per començar. Il·lusió. Rialles. Complicitat. Jo, com no pot ser d’una altra manera, amb els nervis de les primeres vegades.

I la música de Les Betzuca comença a sonar en una sintonia perfecta. És com si aquestes melodies estiguessin fetes per aquest lloc. La Núria amb el seu acordió diatònic i la Carol amb el seu violí, juntament amb les seves veus, ens porten la festa a casa. Cançons del segle passat, d’aquí i d’allà. Alguns gaudeixen d’aquest animat folk del duet des de les cadires i d’altres dansem sense descans: polca, ball de bot i què sé jo. Només sé que entre nota i nota, el sol ha caigut a Sant Pere de Copons i del daurat hem entrat al negre d’una nit estrellada. El que us deia, me n’he enamorat.

Diumenge 30 continuem amb la gresca, perquè què és una festa sense els nostres gegants i bastoners? Primer, però, el dringar de la campana de l’ermita; porta un any esperant el seu moment. Els veïns bé que ho saben i comencen a omplir-la de gom a gom perquè mossèn Esteve doni la que en diuen la tradicional missa de Sant Pere. Al sortir, el sol de migdia pica fort i les ombres dels pins es converteixen en les millors aliades per seguir gaudint de la festa. Els aplaudiments dels veïns esclaten en veure la parella de gegants. De seguida, el seu característic ball mesurat i de giravoltes capta l’atenció del públic. Alguns s’animen i segueixen el compàs de les gralles i tambors picant de mans, acompanyant les ànimes d’aquests titans que per uns minuts han cobrat vida mentre sortegen les banderoles de festa major que pengen d’arbre a arbre. És el torn dels bastoners. Faixa a la cintura, picarols als turmells. Entren a l’era i despleguen un ball rere l’altre a ritme d’acordió sota l’atenta mirada de veïns i coneguts. Aprofiten un moment de pausa per a presentar un nou membre de la colla i fer una crida per augmentar el grup. Dansen i dansen fins que arriba l’hora de recuperar forces. I ho fem amb un bon vermut mentre comentem l’agradable jornada que entre tots ha estat possible.

Posem fi a la festa d’enguany, la primera que visc a Sant Pere de Copons, ara ja una mica meva gràcies als veïns que m’hi han involucrat i me l’han fet sentir especial. I me n’adono que tot poble, per petit que sigui, necessita tenir els seus dies assenyalats al calendari, i que la felicitat de tot plegat és directament proporcional als cors que hi formen part. Veig que aquesta festa ens parla de les ganes d’existir d’un indret del món que gairebé no surt al mapa. De ser i fer. De mantenir vives les tradicions. I em commou saber que una mica del que érem ahir encara és present en qui som avui. Llarga vida a Sant Pere! ✿

Bastoners

Teresa Múnera Pascual

A Sant Pere

El diumenge 30 de juny els Bastoners de Copons vam actuar al nucli de Sant Pere coincidint amb la seva festa major.

Aquesta és una actuació en la qual ens agrada molt participar perquè és molt propera en tots els aspectes i ens hi sentim molt còmodes.

Sortint d'ofici, el públic es va acomodar per a fer el vermut a l'esplanada del bosc, ambientada i ben guarnida per a l'ocasió, on es van dur a terme tots els actes de la festa.

Els Bastoners vam iniciar la ballada entrant a l'esplanada amb el ball caminat anomenat La vella Bepa i un cop a lloc vam continuar l'actuació oferint els següents balls: El gall i la gallina, la Polca d'Ours, la Manflina, els Triangles, la Pastoreta, la Plaça gran, L'Ara i sempre i el Passi-ho bé.

Aquesta va ser una actuació especial ja que s'estrenava un nou bastoner, el Carles, augmentant així la família bastonera.

Des d'aquestes pàgines volem aprofitar per dir-vos que si teniu ganes de ballar bastons i formar part de la colla hi sereu benvinguts i benvingudes! 🌸

A Maçaners

El cap de setmana del 12 i 13 de juliol a Maçaners es va celebrar la 39a trobada d'acordionistes i una vegada més, i ja en van cinc, els Bastoners de Copons vam ser-hi presents.

Aquesta trobada té com a instrument protagonista l'acordió i per aquesta raó els Bastoners de Copons hi tenim cabuda, perquè l'acordió és la música dels nostres balls.

L'activitat va iniciar-se al migdia amb La música a les eres on músics vinguts d'arreu del territori interpretaren diferents peces musicals a les eres de les cases del poble.

Els Bastoners de Copons fèiem de guies al nombrós públic assistent, conduint-los d'una era a una altra per poder gaudir d'aquestes actuacions itinerants.

En acabat, temps per a dinar, descansar i fer grup per seguir amb les activitats de la tarda-vespre on tornem a intervenir.

En aquesta ocasió fent una ballada a la plaça del poble envoltats d'un públic fidel i d'un paisatge idíl·lic com és la muntanya del Pedraforca. Aquesta vegada compartíem cartell amb els Bastoners del Pedraforca formats per balladors i balladores de diverses edats, la majoria dels quals residents o estiuejants del poble veí, Saldes, que enguany han creat el grup i s'han estrenat per la trobada.

La tarda-vespre bastonera va comptar amb l'actuació dels dos grups bastoners: Copons i Pedraforca, per aquest ordre i com a cloenda de l'acte vàrem oferir al públic un parell de balls conjunts barrejant les dues colles.

Va ser una jornada fantàstica on la música i el bon ambient van ser-hi ben presents.

Gràcies Maçaners, hi tornarem l'any vinent! 🌸

Biketrial a Copons

Jordi Orpí Tomàs

Seguint la mateixa dinàmica dels últims anys, el dissabte 1 de juny es va celebrar una prova de trial en bicicleta a les pedres de l'entorn del camp de futbol.

A les 8 del matí uns quants col·laboradors ens vam organitzar per desbrossar l'entorn i preparar i marcar les cinc zones que tenien diferents graus de dificultat.

A les 5 de la tarda ja estava tot a punt. Primer de tot es va fer un briefing, que és una sessió d'informació perquè tots els corredors coneguin el funcionament de la prova.

A tots els participants se'ls va donar una targeta per marcar a cada zona el número de peus que posaven a terra per ajudar-se. Hem de tenir en compte que en aquest esport el més hàbil és qui posa menys peus a terra.

Hi va haver una alta participació d'alumnes de l'escola de trial (Anoia Trial Academy) i també alguns veterans que no es van voler perdre l'activitat.

En acabar, l'Ajuntament de Copons va obsequiar a tots els participants amb un bon berenar i després els dos pilots anoiencs més internacionals, l'Armand Mollà i el Quim París, van fer una exhibició. ✿

Mini entrevistes

I tu què ens recomanes?

Montserrat Serra Piñón

Anna Roig Ripoll

Un llibre per llegir: M'agrada molt llegir, però amb el dia a dia és complicat i agafar un llibre suposa relaxar-se i per tant molts cops adormir-se. Durant les vacances és el període de temps que puc dedicar més temps a aquest hobby i ja estic a punt d'anar a buscar-ne uns quants que m'han recomanat a la biblioteca. Els llibres permeten sortir del temps i lloc on ets i endinsar-te en altres llocs i temps, permeten ser una altra persona. M'agraden molt els llibres que expliquen fets reals barrejats amb personatges també reals o ficticis. Potser perquè t'expliquen la realitat d'una manera molt entenedora. D'aquests voldria destacar *La Cinta Roja* de la Carme Posadas. Aquest llibre em va fer canviar totalment la visió de la revolució francesa (costums, maneres de vestir i pensar). Tota una revolució a través de la seva protagonista real, la Teresa Cabarrús. Un cop llegit el llibre vaig tenir la sort de poder anar a París i recordava i m'imaginava la trama del llibre per alguns racons que vam poder visitar. Els llibres tenen això!

Una pel·lícula per passar-ho bé: *Cuando menos te lo esperas*. M'agraden les pel·lícules digestives, que no pateixis i que no hakis de

pensar gaire. Aquesta pel·lícula a més em fa riure molt. L'he vist molts cops però sempre que tinc l'ocasió la torno a mirar i torno a riure.

Música per escoltar: No soc molt de música, però m'agrada que les cançons expliquin una història. I voldria destacar *Mujer contra mujer* de Mecano. Penso que la història està plantejada amb molta delicadesa i a part em porta a recordar els meus anys de joventut.

Un viatge per recordar: Sens dubte, París. Sempre havia volgut anar-hi. Quan vàrem fer 15 anys de casats ho vam celebrar anant-hi. No em cansava de passejar amunt i avall. Cada dia passàvem pel pati del Louvre i a la nit anàvem a Notre Dame. Res de transport, tot a peu, de punta a punta. I per cert, es podia pujar a Notre Dame i veure el seu majestuós sostre de fusta que per desgràcia va engolir el foc. El desitjava molt i el vaig gaudir a "tope". Amb moltes ganes de tornar-hi.

Un viatge pendent: Anar a Grècia amb la meva cosina, que per cert és la meva millor amiga. Fa anys ens vam fer un propòsit: pujar al Mont Olimp quan celebréssim els 50 anys. Ja els hem passat però per circumstàncies familiars no ho

hem pogut fer, tot i que ho tenim ben anotat per fer-ho.

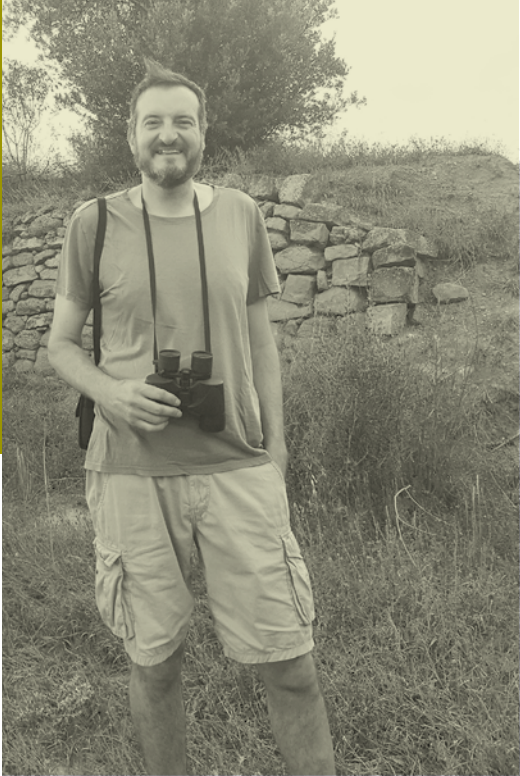
Un hobby per desconnectar: Fer una travessa amb amics. No cobertura, no mòbils, no civilització i molta convivència, amistat i natura. No necessites gaire i a canvi reps molt. Si al final passo per alguna població tinc un altre hobby: fer alguna foto amb la càmera fotogràfica d'una de les plaques del nom d'algun dels carrers. M'encanta després mirar les fotos de les plaques. És molt curiós.

Un plat per assaborir: Els pastissos o pasta fullada farcida de cabell d'àngel. M'agrada molt el dolç. Per mi assaborir és igual a postres. El problema és que soc intolerant al gluten i costa de trobar dolços d'aquest tipus tot i que cada cop hi ha més coses sense gluten.

El teu racó preferit de Copons: La zona dels horts. M'encanta la seva composició, les parets que separen un terreny d'un altre, el caminet per anar d'un hort a un altre. Potser perquè soc filla de pagesos, no sé, però la trobo una zona única i amb molt, molt d'encant. Espero que no es perdi mai i que els horts es continuïn treballant. ✿

Resum de fets, activitats i actes de gener a juny de 2024

GENER	05 Cavalcada de Reis 13 Presentació del projecte de la Nova Barraca a la sala polivalent 17 Vellesa Activa: Continuació de les trobades per caminar 19 Copons Cultura: Vides. Espai per compartir experiències vitals conversant sobre els records dels majors de 65 anys a Cal Turull 19 Comença la Festa Major d'hivern amb cinema infantil a la sala polivalent 20 Sant Sebastià. Ball de tarda amb l'orquestra Som-hi Band. A la nit festa dels 80 i discomòbil jove 21 Missa de Festa Major i cant dels "Goigs a llaor de Sant Sebastià". Vermut musical amb Doble RR a la sala polivalent 24 Sortida de marxa nòrdica a Cerdanyola del Vallès 27 Nit de les ànimes: "La mort en el cicle de la vida", xerrada-col·loqui amb Gemma Polo al pati de Cal Mero 27 Espectacle teatral "Quanta, quanta, guerra.." de la companyia Farrés Brothers a la sala polivalent
FEBRER	03 Nit de les ànimes: "Com acompanyar el dol", xerrada col·loqui amb Ricard Díaz, psicoterapeuta clínic a la sala petita de la sala polivalent 09 Copons de Festa: Carnestoltes infantil amb rua pel poble i berenar de xocolata i melindros. Sopar, concurs de disfresses i concert de versions de Juli Piris 11 "Els models de recollida selectiva de Copons a debat", sessió informativa i procés de votació de l'11 al 16 de febrer 14 Sortida de marxa nòrdica a Sant Pol de Mar
MARÇ	03 Joves de Copons: Calçotada popular oberta a tot el poble al camp de futbol 08 "La bruixa que no volia ser princesa i altres contes" espectacle de la Fina López López sobre la igualtat de gènere 15 Copons Cultura: Vides. Espai per compartir experiències vitals. El pas per l'escola 15 Xerrada informativa per la creació d'un grup de consum autogestionat, prioritzant productes de proximitat i ecològics 21 Sortida de marxa nòrdica a Sant Climent de Llobregat 23 Espectacle teatral "La primavera i les mestres de la República" de Nan Valentí i David Pintó 25 Exposició "Primera República 150 anys després" a la sala petita de la sala polivalent
ABRIL	05 Artisanía: 4a edició. Tallers oberts "Luz del bosque" i "Entre teles i llanes" 05 Exposició "Nativitat Yarza Planas" a la sala petita de la sala polivalent 06 Caramelles 12 Caminada saludable organitzada pels professionals del consultori de Copons 13 Projecte rius: Descoberta del riu Anoia a Copons. Formació en inspecció de rius 18 Sortida de marxa nòrdica a Copons extrem oest (Torre dels Hereus) 20 Nit de les ànimes: Presentació del llibre "Balata. El pulso de la nieve" amb l'autora Mireia Rubio a Cal Tabola 20 Joves de Copons: Mercat d'intercanvi de llibres de 2a mà al bar de la piscina 23 Escola: Parada de Sant Jordi i Santa Jordina al Pla de missa 27 Nit de les ànimes: Presentació del llibre "Tots Sants" de Tomeu Simó Mesquida a l'Escola Quatre Vents 28 La Copons Band actua al Casal de Calaf pel concert benèfic de Sant Jordi per la Marató del Campanar 30 Primera visita del Caixer Mòbil de la Diputació de Barcelona al costat del poliesportiu
MAIG	01 Copons de Festa: Arrossada popular a la plaça 01 inLoft: Art Materna, residència per a mares artistes. "Intimant" de Clara Martin Grau 04 inLoft: Art materna. Contaconte a càrrec de Mariona Parés davant de l'escola 09 Marxa nòrdica: Sortida de cloenda a Les Franqueses del Vallès 12 Eleccions al Parlament de Catalunya 12 Presentació de les novetats de la Nit de les ànimes i del Festival Som Riures 2024. Vídeo de l'edició anterior i berenar 13 Inici de la Setmana de la Gent Gran. Excursió a la Vall de Núria i Ripoll 14 Taller "Alimentació: dietes adaptades i activitats per a un envelliment saludable" 15 Espectacle del Bibliobús: "Els llops de Guimerà", teatre amb Valenti Maymó 16 Presentació de l'exposició "Cures en la comunitat" a càrrec de l'Assumpta Prat 18 Dinar de germanor. Recital del tenor Josep Aznar "Cançons de sempre en clau de felicitat" i "Mostra de danses dels Països Catalans - Les quatre estacions" de l'Agrupació folklòrica igualadina 19 inLoft: Art Materna. Una bona praxi per compartir. Micro obert a càrrec de Clara Martín i Teresa del Amo per posar en comú experiències relacionades amb la maternitat
JUNY	01 Actuació de dansa-teatre integrada "Sin-Con-Tacto" de Liant la Troca al poliesportiu 01 Copa Anoia de Biketrial al camp de futbol 09 Eleccions al Parlament Europeu 10 Copons de Festa: Concurs del Cartell de la Festa Major 12 Caminada pel Dia Mundial de la presa de consciència sobre l'abús i maltractament a les persones grans 13 Xerrada "Coneix el servei local de teleassistència" a càrrec d'Imma Parra 16 inLoft: Presentació del nou disc del Santi Careta "A milers de somnis de distància" al Moli del Mig 22 Inici de temporada de les piscines municipals 23 Copons de Festa: Revetlla de Sant Joan amb arribada de la Flama del Canigó. Sopar popular i discomòbil 28 Festa de Sant Pere: Concert de Les Betzuca 30 Festa de Sant Pere: Missa. Vermut i actuació dels gegants, grallers i bastoners de Copons

Avui va d'ocells, m(o)ixons o aus.
Els ocells són molt socials: transmeten
els seus coneixements d'una generació
a l'altra, fet que es considera una
forma de cultura (qui no s'ha
meravellat de com saben fer el niu els
ocells teixidors).

Els ocells es comuniquen mitjançant senyals visuals,
reclams, balls i cants.

Participen en comportaments socials com
ara la cria, la caça cooperativa, els vols en bandada,
l'assetjament als depredadors.

Des del segle XVII se n'han extingit unes 120-130
espècies com a resultat de l'activitat humana i molts
centenars més ja s'havien extingit abans d'aquesta data.

Els catalans tenim una cançó popular sobre ocells:
El cant dels ocells. Pau Casals, que la tocava en el seu
exili com a protesta a la dictadura de Franco i com a volun-
tat d'entesa entre els pobles, la va difondre pel món i es va
convertir en un himne internacional sobre la Pau.

Als poetes els ha agradat elogiar els ocells i sempre
hi ha hagut algú que ha volgut interpretar el cant dels
ocells i el seu vol com un auguri.

Celdoni Fonoll, poeta i cantant, va venir a Copons
l'any 2002 a presentar el seu llibre "Veus d'ocells". Deia:
«Tot cantant l'ocell es comunica i "parla"». D'ell he extret
dos exemples de veus d'ocells:

El Rospinell diu:
Arrapa, pitit!, Arrapa, pitit!
Arrapat a les escorces,
ara canta el rospinell,
ara vola d'arbre en arbre,
ara nia en un tronc vell.

La mallerenga carbonera diu:
"Tot estiu", "Tot estiu"...

Celdoni Fonoll explica: «Si arriba un moment que de la
llengua catalana ja no se'n canti gall ni gallina – i serem
uns capsigranys imperdonables si permetem que això
passi – la mallerenga carbonera, gronxant-se en una
branca al cor de l'hivern, encara piularà amb el bec gelat:
"Tot estiu!", "Tot estiu!", "Tot estiu!"».

A Copons tenim un bon observador dels ocells: en
Jordi Rodellar Fustero.

Els va estudiant de mica en mica, els va
diferenciant, coneixent-ne els costums, l'hàbitat, les
diferenciacions sexuals, en fa fotografies... I quan ho té ben
conegut ho comparteix amb tots nosaltres en el Camí Ral.

En el temps actual, apressat i fugisser, és molt
d'agrair que entre nosaltres hi hagi qui dedica paciència
i estona a l'observació dels ocells; i més d'agrair encara
que ho comparteixi amb tots nosaltres. Si volem preservar
l'entorn cal que l'estimem i per estimar-lo cal conèixer-lo.
En Jordi ens hi ajuda a cada Camí Ral.

Ell diu que no és un savi, però de mica en mica va
agafant saviesa.
Gràcies Jordi.

Una afició: conèixer els ocells del nostre entorn

Jordi Rodellar Fustero

Conèixer i interessar-se pels ocells és una afició que pot portar a una mena de connexió
amb la natura difícil d'explicar amb paraules. Des de fa uns anys, m'he dedicat de tant en
tant a observar i aprendre de les diverses espècies d'ocells que habiten a Copons i rodalia.
Un petit però ric ecosistema que ens ofereix una considerable quantitat i diversitat d'aus,
no totes presents durant tot l'any, ja que n'hi ha moltes que són estacionals, però, així i
tot, són un gran nombre d'espècies que aporten un enorme valor ecològic a l'ecosistema
on vivim.

El despertar de l'afició

No sabia gaire sobre els ocells abans del 2018, per no dir que no sabia gairebé res. No
m'havien interessat mai; ni tan sols els mirava quan anava a caminar pels senders del
voltant de Copons. Però va ser aquell any que al Cement de Copons, per casualitat, un
ocell va cridar la meua atenció. Aquella primavera de 2018, vaig veure un ocell fent una
cosa ben curiosa: entrava dins de l'edifici del Cement per construir un niu en un forat que
quedava entre totxos massissos. Es tractava de la cotxa fumada, o també anomenada
cua-roja fumada. Aquest petit ocell, un xic més menut que un pardal comú, entrava per
un forat dins la nau per fer-hi niu. Fins i tot passava la nit a sobre dels capitells dels pilars
de totxo. Un cop els polls abandonaven el niu sense saber volar massa bé, practicaven
el vol per tota la nau fins que eren capaços de sortir d'ella per si sols a descobrir el món
exterior. Alla, es trobarien el que seria el seu hàbitat, entre les cases de pedra i teulades
de teula àrab de la vila de Copons i el seu entorn immediat com els horts, les antigues
pedreres de ciment i altres indrets propers.

A partir d'aquell moment, la meua perspectiva envers els ocells va canviar comple-
tament. L'admiració per aquell petit ocell va dur-me a voler saber més sobre les diferents
espècies que habiten les nostres contrades. Amb uns binocles en mà, una guia de camp
i una aplicació d'ornitologia instal·lada al mòbil vaig començar a intentar conèixer millor
els ocells, descobrint les múltiples espècies que hi resideixen o ens visiten. Anys més
tard em vaig comprar una càmera digital equipada amb un zoom més potent per poder
fotografiar-los amb més facilitat.

Quan un comença a endinsar-se en el món de l'ornitologia no espera aprendre
tantes coses diferents i tan sorprenents d'aquests animals amb plomes i voladors. Un
descobreix que, més enllà dels seus plomatges de colors variats i els cants i sons que
emeten, els ocells són unes criatures admirables amb comportaments complexos,
migracions èpiques i una gran adaptabilitat als seus entorns. Són uns grans supervivents
que han evolucionat directament dels extints dinosaures. A mesura que un els va
coneixent s'adona que cada espècie té unes peculiaritats que la fan singular, i aquesta
varietat d'espècies transforma la seva simple observació en una apassionant aventura
de descobriment i aprenentatge continu.

Aprenent i divulgant l'avifauna de Copons

Se'm va acudir que potser estaria bé fer un article en aquesta revista que tens a les teves
mans sobre aquell primer ocell que em va fascinar. La intenció era continuar amb altres

articles sobre altres ocells, un per a cada nova edició de la revista, i des de llavors ja en porto tretze, en algun d'ells parlant de més d'un ocell. Aquell primer article, curt i poc ambiciós (per alguna cosa es comença) em va fer veure que havia d'estudiar i preparar més a fons cada espècie sobre la qual volia escriure. Vaig anar a la biblioteca a buscar alguns llibres especialitzats, i posteriorment em vaig comprar llibres que considerava adients pel que jo pretenia aprendre sobre els ocells.

Cada nou article esdevenia una oportunitat per aprofundir en el coneixement de les aus que habiten el nostre entorn. A més, em va permetre compartir amb els lectors la bellesa i complexitat d'aquests animals fascinants. Gràcies a aquests articles no només vaig poder comunicar el meu entusiasme i descobertes, sinó també intentar contribuir a la consciència i valoració de la rica biodiversitat que tenim a les nostres contrades. Aquesta afició m'ha demostrat que, amb interès i certa dedicació, podem descobrir i compartir els petits grans tresors naturals que ens envolten.

Selecció de les espècies pels articles de Camí Ral

Després del primer article d'*Ocells de l'entorn de Copons* al Camí Ral d'agost de 2018, el següent va ser el de l'àguila marcenca. Per casualitat la vaig veure un dia dirigint-se cap a la zona de la Serra Morena on vaig descobrir que niava. Em va fascinar aquella gran au rapinyaire, com era, com volava i la seva forma de viure, que inclou la llarga migració des de la zona del Sahel a l'Àfrica central. Les àguiles tenen per mi alguna cosa que em fascina.

Sempre he intentat triar les espècies per l'article segons què m'havia trobat uns pocs mesos abans de sortir la nova revista, com en el cas del gamarús, el xoriguer comú i la puput, que curiosament també han anat o nien encara al Cement de Copons. Altres espècies, com el duc, l'enganyapastors o la merla blava les he seleccionades per trobar-me'ls de forma inesperada passejant sense anar ni tan sols a observar ocells.

També he tingut en compte l'època de l'any en què es publica la revista. Per exemple, l'oreneta cuablanca, la puput, l'enganyapastors i el xoriguer a l'estiu, o el pit-roig, el duc, el gaig i la merla a l'hivern, també per ser residents tot l'any. Intento quan és possible triar els ocells migradors estivals perquè apareguin a l'edició d'agost, aprofitant així la seva presència durant aquesta època de l'any.

Aquests articles m'han permès no només compartir les meves observacions personals, sinó també proporcionar als lectors una visió de la rica avifauna de Copons. Cada article es converteix així en una finestra oberta a l'increïble món dels ocells, intentant animar a d'altres a observar i valorar la natura que ens envolta i que tothom hauria de respectar perquè no ens desaparegui del nostre entorn més immediat.

El futur de l'afició

Tots sabem que les aficions passen per èpoques més o menys àlgides i podem anar canviant d'aficions al llarg de la vida. Hi ha qui en manté alguna gran part de la seva vida, mentre que la gran majoria va canviant d'aficions al llarg dels anys.

Tot i que, per certes circumstàncies, ara no tinc tant de temps per dedicar-hi, no m'agradaria perdre del tot aquesta afició. I si pot ser, compaginar-la amb d'altres, ja que encara em queden molts ocells per escriure sobre ells a Camí Ral. Els ocells, molts d'ells grans desconeguts per a la majoria de la gent, de fet tenen més importància de la que ens podem arribar a imaginar dins dels ecosistemes als quals nosaltres també formem part tot i que no en siguem del tot conscients. 🌱

Abellerol. Serra de Cal Queta, Copons

JORDI RODELLAR FUSTERO

Ocells de l'entorn de Copons

L'abellerol comú

Jordi Rodellar Fusteró

Aquest preciós ocell és com un arc de Sant Martí amb ales, és una de les aus més belles i acolorides que visita casa nostra cada any durant la primavera i l'estiu. Amb els seus colors, captiva la mirada de qualsevol observador. Tot i ser temut pels apicultors, aquest ocell contribueix significativament a l'ecosistema, ajudant a controlar les poblacions d'insectes voladors. Molts, segurament, no coneixeu gaire de la seva singular forma de viure. En aquest article podreu conèixer més d'aquest ocell d'origen tropical que ens visita cada any, com les orenetes i altres ocells migrants.

L'abellerol comú és un ocell inconfusible per la seva variada i espectacular coloració, que el converteix en un dels ocells més acolorits de la nostra avifauna. Fa la mida d'una merla comuna (article al Camí Ral núm. 57 de gener de 2024), amb una longitud de 25 a 29 cm i una envergadura alar de 36 a 40 cm i pesa entre 44 i 78 grams.

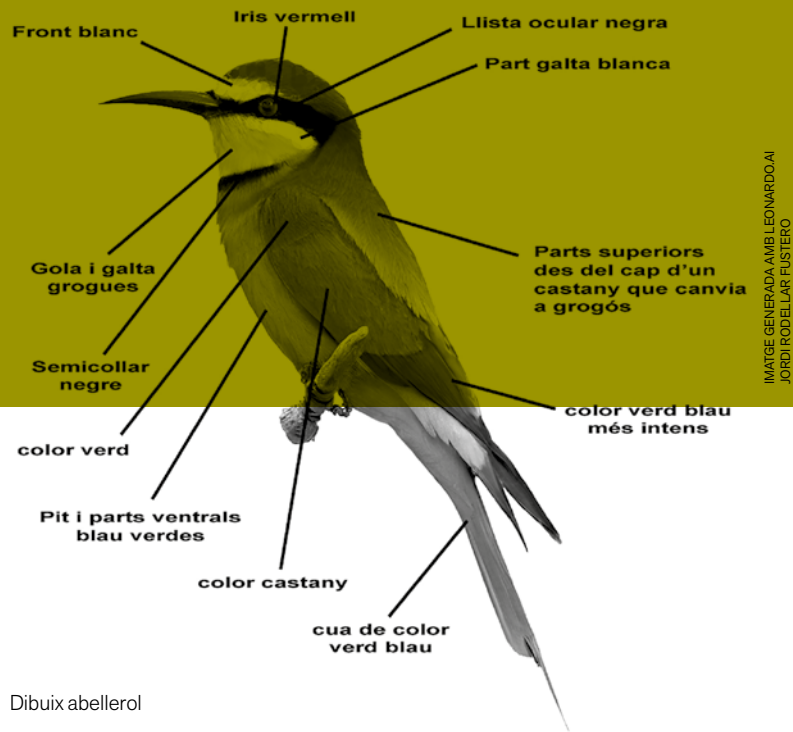
Les parts superiors de l'abellerol són una combinació de castany i groc, mentre que les parts inferiors són blaves verdoses. Destaquen la seva gola i galtes grogues que se separen del pit blau-verd per una prominent llista ocular negra que s'estén des del llarg i prim bec negre, un mica corbat, fins a la base del cap. Els ulls, d'un intens iris vermell, contrasten amb el front blanc i la part superior de les galtes que són blanques i que s'estenen fins als costats del cap.

Les ales tancades mostren un to verd a l'articulació carpial que es degrada cap al castany des de les cobertores de color verd. Aquestes revelen les plomes terciàries i primàries de color verd-blau. La cua és del mateix color, amb les dues plomes centrals més llargues i afilades que les altres. Les potes són curtes i brunes. En vol, la silueta és esvelta amb ales punxegudes. Es pot admirar la impressionant transició dels colors a la part superior de les ales, que tenen tota la vora posterior negra, tant per dalt com per sota, on les parts inferiors de les ales són lleugerament groguenques i ataronjades.

Durant la temporada nupcial, els adults presenten unes plomes rectrius centrals (plomes de la cua) clarament prominents i un dors verdós. Els juvenils, per altra banda, tenen una coloració més esmorteïda i les rectrius centrals més curtes. En vol, l'abellerol mostra una silueta allargada amb ales punxegudes, alternant planatges amb cops d'ala esporàdics. A l'hivern, la coloració de les parts superiors es torna verdosa en comptes de castanya, tot i que ja no els tenim aquí a Catalunya per poder veure'ls en aquesta estació de l'any perquè passen l'hivern al centre i sud de l'Àfrica. Aquesta au migradora estival arriba a les nostres terres cap a l'abril o maig, migrant de nou al continent africà entre finals d'agost i primers d'octubre.

La veu de l'abellerol és també força distintiva a banda del seu plomatge, amb un "prrit" líquid i aflautat que repeteix constantment, donant-li una singularitat auditiva a més de la seva espectacular aparença visual. Una vegada vaig escoltar els seus cants, eren desenes d'abellerols. Volaven al límit del balç Fitó, per sobre de la Font de la Canal. Jo estava a dalt al camí de la Serra de Cal Queta i em quedaven més o menys a la mateixa alçada d'on era jo, però ells volaven al límit i més enllà del penya-segat. Aquell espectacle amb aquells ocells tan acolorits on es reflectien els raigs del sol del capvespre era d'una bellesa aclaparadora.

L'abellerol és un ocell que es caracteritza per la seva curta vida en comparació amb altres espècies similars, hi ha hagut exemplars anellats que han arribat a viure gairebé sis anys. A Catalunya es calcula que hi ha entre 31.000 i 53.000 parelles que ocupen la major part del territori, sent absents o molt escassos a les zones pirinenques i prepirinenques. Les màximes densitats es troben a les conques de l'Ebre i a les planes centrals i litorals.

Dibuix abellerol

Prefereixen zones obertes, camps i prats, on sovint s'aturen en fils elèctrics o altres talaies per localitzar insectes voladors. Això ho vaig poder observar molt bé des del Ciment. A ple mes de juliol es posaven en els fils de l'enllumenat que va cap a la Roquera i un fil del telèfon i fibra que travessa els horts, i des d'allà feien vols curts per caçar insectes voladors i tornar a la seva posició inicial. Solen habitar en indrets oberts de terra baixa, i són més rars en zones seques i obertes de muntanya.

L'abellerol és una espècie termòfila, li agraden les temperatures elevades. Igual que la puput (article al Camí Ral núm. 56 d'agost de 2023), necessita insectes alats de bona mida que caça en vol. Seleccionen sectors amb floracions importants, ja que s'alimenten d'abelles, vespes, libèl·lules, papallones i altres insectes de certa mida que cacen al vol. Una vegada té al seu bec una abella o una vespa, actuant com si fossin unes pinces, colpeja l'insecte contra una roca o branca per trencar-li el fibló i alliberar el verí. També ho fa per acabar de matar a la seva víctima i evitar possibles picades internes en ingerir-lo.

Crien en grups nombrosos i s'instal·len en marges i talussos sorrencs o argilosos, sovint prop de rieres. Els nius els construeixen sovint en colònies, situats al final de túnels de 70 a 200 cm de llargada i que acaben en una cambra ovalada. Com que la construcció d'un niu requereix moltes hores d'excavació, els nius són reutilitzats cada any. Els nius ocupats s'omplen ràpidament de restes d'insectes, que són aprofitades per larves menudes d'escarabat que fan neteja del sòl de la cambra. Les postes solen ser de 6 a 7 ous i el període d'incubació dura uns vint dies. Aquesta és una espècie gregària, tant durant la cria com en la migració i hivernada, el que vol dir que forma grups amb nombrosos individus.

Quan alimenten als pollets, els adults es comporten de manera diferent segons l'estat de creixement dels polls. Si surten del túnel del niu de cara, els polls són petits. Si surten a reculons, els polls ja són més grans i s'esperen a mig camí. Els polls romanen al niu fins que són ben acolorits i emplomats, volant quasi a la perfecció quan surten del niu. Poc després, joves i adults emprenen una altra vegada la migració cap a terres africanes.

Cap a finals de setembre, a prop de Cal Gelabert, vaig poder fer una sèrie de fotografies dels abellerols, alguna d'elles la poso en aquest article. Aquests s'agrupaven cap al tard, formant grups nombrosos abans d'anar a dormir. Va ser una vivència molt gratificant poder veure'ls en grups tan nombrosos i poder observar-los amb els seus colors llampants il·luminats pels darrers raigs de sol del dia, allà posats en els roures que envolten els camps de conreu.

La seva àrea de distribució s'ha anat expandint cap a zones de muntanya, tot i que en sectors tradicionals ha patit una reducció significativa a causa de la intensificació agrícola, l'augment dels boscos en detriment de les brolles i la persecució per part d'alguns apicultors. Els abellerols són mal vistos pels apicultors, que els acusen de menjar-se grans quantitats d'abelles. Però s'han fet estudis al respecte que han aclarit que l'abellerol no és el culpable de la destrucció dels seus ruscs d'abelles. Tampoc de la disminució del nombre d'abelles a Europa, ja que això és degut a l'ús de pesticides i plaguicides.

S'hauria de tenir més en compte la funció que fan mantenint a ratlla altres insectes voladors com la vespa asiàtica (*Vespa velutina*) que està de fa uns anys posant en perill les explotacions apícoles en matar gran quantitat d'abelles. Aquesta vespa invasora, en part, s'alimenta d'abelles de la mel i altres insectes. Els abellerols són capaços de desmantellar el niu de la vespa asiàtica peça a peça, protegits per un plomatge que els blinda de les picades. Els abellerols, que solien menjar abelles o altres insectes, ara també cacen al vol les vespes asiàtiques. Per a ells suposa el triple d'aliment que una abella o un altre tipus de vespa, per la mida més gran d'aquestes.

Potser això no ajudarà a eliminar aquest insecte invasor del nostre territori, però sí que pot mitigar l'increment de la seva població. Sense aquest ocell o d'altres com l'aligot vesper (*Pernis apivorus*), que arriba a destruir també parcialment els nius de vespes asiàtiques per alimentar-se de les seves larves, la població de la vespa asiàtica seria molt superior. És per això

que els apicultors haurien de començar a veure l'abellerol com un aliat i no tant com una amenaça, ja que ajuda a mantenir a ratlla la població de vespes asiàtiques, que són un gran perill per les seves abelles i la productivitat de mel de les seves arnes.

El nom científic de l'abellerol és *Merops apiaster*. El nom grec d'aquest ocell és *Merops* en honor als meropis, que eren els habitants de l'illa grega de Cos i veneraven la terra, i l'abellerol fa els seus nius dins d'ella, per això es va escollir aquest mot. En canvi, *Apiaster* prové del llatí, deriva d'*apiastar*, que és com es coneixia aquest ocell en llatí, i alhora prové de la paraula llatina *apis*, que significa abella en llatí. En castellà rep el nom de 'abejaruco', que també prové del nom del mateix insecte, 'abeja'. En anglès se l'anomena 'bee-eater' i en alemany 'Bienenfresser'. Els dos noms fan referència al fet que aquest ocell s'alimenta, en part, d'abelles, que segons estudis recents poden representar al voltant del 50% de la seva dieta.

En temps clàssics, tot i no passar gens desapercebut, l'abellerol no era ben vist, segurament per alimentar-se en part de les abelles de la mel. Aristòtil va aconsellar als apicultors matar aquests ocells i sabia que nidificaven al final de túnels que construïen. Els antics egipcis atribuïen propietats medicinals als abellerols. Utilitzaven el seu greix per dissuadir les mosques que picaven i tractaven les afeccions oculars amb les cendres de potes d'abellerol carbonitzades. En l'art clàssic, les representacions d'abellerols són rares i s'han trobat en poques ocasions a l'antic Egipte i la Roma clàssica. En el context de l'hinduisme es pensava que la forma de l'abellerol en vol s'assemblava a un arc, amb el seu llarg bec actuant com una fletxa. A més, es creia que els difamadors eren reencarnats com abellerols a causa del verí, metafòricament parlant, que portaven a la boca.

L'abellerol és un ocell que destaca per la seva gran bellesa, gràcies als seus vius colors. A més, juga un paper ecològic crucial en el nostre ecosistema. Aquesta au està protegida per les lleis catalanes, estatals i europees, com la majoria d'ocells. La seva arribada a la primavera per passar l'estiu amb nosaltres contribueix a preservar i mantenir l'equilibri de l'ecosistema. A més, la seva utilitat en la lluita contra una espècie invasora com és la vespa asiàtica demostra que mereix tot el nostre respecte i admiració. 🌸

Bibliografia

- Guia de camp dels ocells a Catalunya – Carlos Álvarez-Cros i Fran Trabalón – OMEGA - 2017
- Ocells de Catalunya, País Valencià i Balears – Joan Estrada, Francesc Jutjar, Toni Llobet, Martí Franch i Ilian Velikov – LYNX – Tercera edició - 2018
- Els ocells – Col·lecció Conèixer la natura amb Jaume Sané – Cossetània Edicions.

Pàgines consultades

<https://en.wikipedia.org/wiki/Bee-eater>
www.elperiodico.cat/ca/societat/20231227/superaliment-per-aus-96313215
www.ruralcat.gencat.cat/article-tecnico/-/journal_content/2002/20181/9967585/control-de-la-vespa-asiatica-vespa-velutina-en-el-sector-apicola

LA CADIRA D'OFICINA

Montserrat Serra Piñón

Els invents són troballes que resolen determinats problemes o necessitats. Poden ser buscats o bé trobats per casualitat. Anem a redescobrir l'origen d'algun d'aquests invents, molts del quals ens han facilitat la vida. Avui parlarem de la cadira d'oficina.

Voldria remarcar que la cadira d'oficina més que un invent ha sigut un tipus de mobiliari que ha evolucionat fins a esdevenir la cadira que actualment es comercialitza i que tots hem utilitzat, o bé al lloc de treball o bé a casa.

Com a anècdota us explicaré que tinc una amiga que es va trencar un dit del peu, per la qual cosa la utilitzava per desplaçar-se per totes les estances de casa seva com si res!!.

L'evolució de la cadira d'oficina ha passat al llarg de la història per cinc personatges importants. Detallem una mica la relació d'aquests personatges amb aquest mobiliari.

Hi ha historiadors que diuen que la primera cadira d'oficina es remunta a l'època romana (ja se sap que els romans de llestos n'eren molt). Aquí apareix el primer personatge que li va donar un ús important, Juli Cèsar (11 aC/44 aC), emperador romà. Cèsar portava a terme negocis oficials assegut en una cadira de curul, que simbolitzava poder. Posteriorment, amb la república, aquesta cadira també la utilitzaven cònsols, pretors, magistrats...

De l'època romana passarem directament als anys previs a la Revolució Industrial. Les cadires d'oficina ja s'estaven utilitzant com a eines per a augmentar la productivitat de les indústries dins dels diversos departaments d'una oficina.

Aquí és on passem al segon personatge important que li va donar el seu toc personal. Es tracta de Thomas Jefferson (1743/1826), tercer president dels Estats Units. Jefferson va fer que la cadira que s'utilitzava fins aleshores fos giratòria. La llegenda diu que Thomas Jefferson va escriure la seva Declaració de la Independència dels Estats Units des d'aquesta primera cadira giratòria. Gran notorietat per una simple cadira.

Ara passarem al tercer personatge que la va millorar encara més, i que és la que ha arribat fins els nostres temps. Aquest va ser Charles Darwin (1809/1882). Darwin sovint havia de desplaçar-se pel seu laboratori i arribar a diferents llocs quan ho necessitava, per això va canviar les potes de la seva cadira per les potes de ferro amb rodes d'un llit. Excel·lent canvi.

El quart personatge a afegir-hi canvis va ser Sigmud Freud (1856/1939). Freud es va fer una cadira de despatx a mida, per sentir-se ben còmode quan escoltava els seus pacients a la consulta. Podríem dir que va ser la primera cadira ergonòmica.

Ja a mitjans del segle XX, concretament el 1956, l'últim i cinquè dels personatges que han intervingut en l'evolució d'aquesta cadira fou Frank Lloyd Wright (1867/1959), arquitecte d'interiors que en va dissenyar dos tipus, una per als amos i una altra per als empleats de l'edifici d'oficines Price Tower. Les cadires dels executius tenien una base més ampla i comptaven amb un mecanisme que els permetia ajustar la reclinació del respatl·ler. Les cadires dels empleats, òbviament, eren més simples. 🌟

L'emperador Juli Cèsar amb la cadira curul

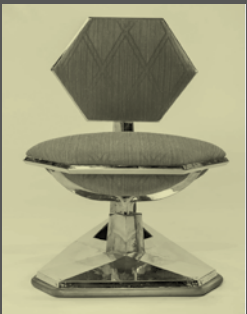
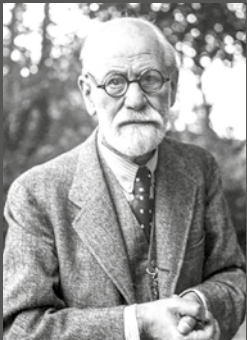
Thomas Jefferson, tercer president dels EE.UU.

Charles Darwin i la seva cadira amb rodes

Sigmund Freud i la seva cadira ergonòmica

Frank Lloyd Wright i la seva cadira per les oficines de Price Tower

Les 7 diferències

Montserrat Serra Piñón

Transports

Telèfon informació general: 012

ALSA

Telèfon: 902 42 22 42
Web: www.alsa.es

Andorra — Barcelona

Andorra	Copons	Barcelona
05:50 h	08:27 h	09:45 h
15:50 h	18:33 h	20:00 h

Barcelona — Andorra

Barcelona	Copons	Andorra
07:30 h	08:48 h	11:40 h
15:00 h	16:18 h	19:15 h

HISPANO IGUALADINA - MONBUS

Telèfon: 902 29 29 00
Web: www.igualadina.com

De dilluns a divendres

Calaf — Igualada

Calaf	Copons	Igualada C.	Igualada E.
06:40 h	07:00 h	07:23 h	07:30 h
13:45 h	14:00 h	14:13 h	14:30 h
16:00 h	16:15 h		16:35 h

Igualada — Calaf

Igualada E.	Igualada H.	Copons	Calaf
11:15 h		11:32 h	11:42 h
15:15 h		15:32 h	15:42 h
18:00 h		18:17 h	18:27 h

Dissabtes

Calaf — Igualada

Calaf	Copons	Igualada C.	Igualada E.
8:00 h	8:15 h	8:33 h	8:35 h
15:15 h	15:27 h	15:38 h	15:40 h

Igualada — Calaf

Igualada C.	Igualada E.	Av. Barcelona	Igualada H	Copons	Calaf
12:00 h	12:10 h	12:12 h	12:14 h	12:27 h	12:37 h
	18:45 h			19:15 h	19:30 h

TAXIS

Parades a Igualada: Passeig Verdaguer, s/n
Servei Taxi 24 hores: Carles Queraltó, Tel. 670 296 675

CLIC.CAT

Servei de transport a demanda en vehicle de 7 places pels habitants dels municipis de la Mancomunitat de l'Alta Segarra: Copons, Calaf, Calonge de Segarra, Castellfolit de Riubregós, els Prats de Rei, Pujalt i Sant Martí de Sesgueioles.

De dilluns a divendres de 08:00 h a 16:00 h.
El servei només es presta si s'ha sol·licitat amb antelació.

Com fer la reserva indicant la parada d'origen i la de destinació:

- * Baixar l'aplicació "clic.cat" al mòbil i demanar el servei.
- * Fer la petició des de l'oficina d'Atenció al Ciutadà de l'Ajuntament.

Desplaçaments entre els municipis de la Mancomunitat i a Igualada.

www.copons.cat

Ajuntament de Copons
Atenció presencial
dilluns, dimecres i divendres
de 9h a 13h.
Dimarts i dijous atenció telefònica.

Telèfons d'interès

Ajuntament de Copons copons@copons.cat	93 809 00 00
Consultes sobre salut	061
Consultori Mèdic	93 809 01 50
Assistentia Social	93 809 00 00
Àrea Sanitaria Rural	93 805 38 18
Associació Defensa Forestal	93 809 00 00
Bombers (emergències)	112
Ambulàncies i Emergències Mèdiques	112
Mossos d'Esquadra (emergències trànsit)	112
Mossos d'Esquadra (Igualada)	93 875 98 40
Protecció Civil Igualada	93 803 12 34
Repsol Butano	93 803 15 17
Avaries gas	900 55 50 00
Fecsa	902 702 11 5
Aigua de Rigat - Avaries	900 100 365
Aigua de Rigat - Atenció client	900 100 364
Telefònica - Avaries	1002
Antena col·lectiva	93 805 30 94
Correus	93 869 85 94
Oficina Consorci Turisme Alta Anoia	93 868 03 66
Escola Quatre Vents	93 809 01 42
Bàscula pública	93 809 00 00
Bibliobús Montserrat b.Montserrat@diba.es	616 98 83 52

Col·labora amb Camí Ral: Fotografies, opinió, retalls d'història, actualitat, esports...

Termini de recepció d'escrits pel Camí Ral d'estiu:
20 de juny.

Termini de recepció d'escrits pel Camí Ral d'hivern:
30 de novembre.

Ens ho pots enviar per correu electrònic:

elbt.camiral@copons.cat

Nou mail

Codi editorial

1. Camí Ral és una revista que edita l'Ajuntament de Copons i la posa al servei de les entitats i ciutadania.
2. Camí Ral és un canal transmissor de l'actualitat del municipi, però també una eina de recuperació de la memòria oral i la història del municipi.
3. Els continguts de l'edició els decideix el Consell Editorial.
4. Les seccions, les mides i característiques dels articles formen part de les competències del Consell Editorial.
5. La revista compta amb un nodrit equip de col·laboradors coordinat pel Consell Editorial. Els articles i imatges s'elaboren i s'aporten de forma altruista.
6. El contingut de les notícies d'actualitat l'assumeix el Consell Editorial i el propi Ajuntament, en condició d'editor. Pel que fa a entrevistes, reportatges, articles d'opinió o altres notícies, la responsabilitat, en primera instància, serà sempre de la persona que ho signi.
7. Qualsevol lector que detecti algun error en la publicació podrà exercir el dret a rèplica, aplicant un criteri de proporcionalitat d'acord amb la llei.
8. El contingut dels articles sempre haurà de ser respectuós amb les persones, les entitats i les institucions. En cas contrari, no es publicarà.

Cala Minga, cursa de sacs. Anys 70

Font de la Vila, trialers del Mercantil. Anys 70

CEDIDES PER RAMON PALLARÉS GÓMEZ